

1. **Láthatár**

Munkacsoport a diszkriminatív tankönyvkiadási rendszer ellen – Kiss Előd Gergely írása

6. **Láthatár**

Előnyei és buktatói is vannak a tankönyvtörvény-tervezetnek

7. **Tanterem**

Apáczai Csere János magyar nyelv, irodalom és kultúra tantárgyverseny Pécsen – Nagy Éva írása

8. **Diákszemmel**

Ne legyen macska-egér játék a tanár-diák kapcsolat – Szatmári Bence írása

18. **Láthatár**

„Nemzetközi család” tagjává vált a kolozsvári unitárius kollégium – Bede Laura írása

22. **Portré**

Életem végéig óvónő szeretnék lenni (2.) – Kerekes Edit írása

23. **Hivatalos**

Portré

Búcsú a magoltatástól és diktálástól – Szucher Ervin beszélgetése Szöcs Imrével, a marosvásárhelyi Bolyai-líceum románatanárával

Diákszemmel

Arany János szuperhősei

Tanterem

Halsárhány és repülő mókus a természetismereti vetélkedőn – Kerekes Edit írása

Tanterem

Árnyalt kép 1956-ról, avagy diákközelbe hozni a forradalmat – Kerekes Edit írása

Magánterület

Gyilkosság történt – Bogdán Emese írása

Lélekjelenlét

A Homo ludens örömforrása – népi játékok szerepe a pedagógiában – Antal Erika írása

12. **Bábszínház az egész világ – találkozó Nagyváradon**

2017
11.
SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2017. NOVEMBER • 11. SZÁM

• FOTÓ: DANILICS TIBOR

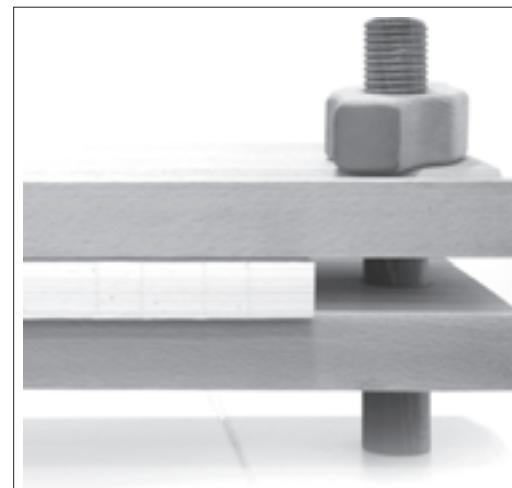

- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

**Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
a 2018-as évre**

www.communitas.ro/mkorendeles

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövőbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatást* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

 www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.communitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0264-44-14-01-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefón: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

Munkacsoport a diszkriminatív tankönyvkiadási rendszer ellen

Akuttá vált a tankönyvhiány a kisebbségi oktatásban, ezért szakmai munkacsoportot hozott létre a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) azzal a céllal, hogy kilobbizza az oktatási tárcánál, hogy intézményes keretek között biztosítsák a magyar nyelvű tankönyvkiadás szakmai hátterét.

Minderről az RMPSZ kolozsvári székhelyavatóján számoltak be a pedagógusszövetség vezetői október végén. És bár ünnepélyes hangulatban avatták fel az RMPSZ Gál Kelemen Oktatási és Módszertani Központjának új kolozsvári székhelyét a Szappany (Tipografiei) utca 21. szám alatt, az oktatási szakértők meglehetősen sötét, aggasztó képet festettek az anyanyelvi tankönyvkiadás jelenlegi helyzetéről az ünnepséget megelőző

„Most, amikor éppen az új országos tankönyvkiadási rendszert szabályozni hivatott törvénytervezetről zajlik közvita, mindenképpen el kell érni, hogy egyúttal a kisebbségi oktatás hiányosságait is orvosolják.”

sajtótájékoztatóján. Amint beszámolóikból kiderült, a száraz tények joggal nem adnak okot – az Arthur Schopenhauer 19. századi német filozófus által elvetemültként nevezett – optimizmusra. Burus-Siklódi Botond, a szövetség elnöke a jelenleg legégetőbb oktatási problémának nevezte a tankönyvhiányt. Kifejtette, azért hoztak létre egy munkacsoportot, hogy az lobbitevékenységet folytasson, hogy az oktatási intézmények közvetlen kapcsolatot alakítsanak ki az oktatási minisztériummal, valamint ily módon biztosítani lehetne a magyar nyelvű tankönyvkiadás szakmai hátterét. A jelenlegi szabályozás ugyanis egyértelműen

diszkriminatív a kisebbségi oktatásra nézve. A munka koordinálásával a civil kezdeményezésre 1993-ban létrejött, a magyar tankönyv- és segédanyag-kiadást támogató Erdélyi Tankönyvtanács jelenlegi ügyvezetőjét, Köllő Zsófiát bízták meg.

Figyelembe kellene venni a kisebbségi szempontokat

Köllő Zsófia kifejtette, a probléma immár akkora méreteket öltött, hogy teljes évfolyamok kénytelenek saját anyanyelvükön írt tankönyvek nélkül tanulni. „Ott tartunk, hogy a harmadik osztályosoknak egyáltalán nincs használható magyar nyelvű tankönyvük, de a negyedikeseknek is csak egyetlenegy áll rendelkezésükre. Az ötödikeseknek pedig legfeljebb három magyar nyelvű tankönyv jut” – mutatott rá a visszasságokra az oktatási szakember. Leszögezte, most, amikor éppen az új országos tankönyvkiadási rendszert szabályozni hivatott törvénytervezetről zajlik közvita, mindenképpen el kell érni, hogy egyúttal a kisebbségi oktatás hiányosságait is orvosolják. Az RMPSZ munkacsoportja ennek érdekében törvénymódosító javaslatot nyújtott be, amellyel azt szeretnék elérni, hogy a tervezett országos tankönyvkiadó vegye figyelembe a magyar szempontokat is, azaz legyen például magyar szerkesztője.

Centralizációhoz vezető átszervezések

Ha eddig a sajtótájékoztatóján részt vevő újságíróknak még nem lett volna elég borús a kedve, akkor Péntek János nyelvész, akadémikus, az Erdélyi Tankönyvtanács kuratóriumának elnökének beszámolója után már garantáltan az volt. Péntek János ugyanis arra hívta fel a figyelmet: a romániai közoktatás folyamatban levő átszervezése nagyon erős centralizációhoz és államosításhoz fog vezetni. az elmúlt években a piaci szereplők csődbe vitték a tankönyvkiadást azzal, hogy a konkurencia közepette figyelmen kívül hagyták a szakmai szemponto-

kat és magát a szakmát. Ez anarchiát teremtett a tankönyvpiacon – állapította meg Péntek János. Hangsúlyozta, annál, hogy egyáltalán nincsenek tankönyvek, csak az rosszabb, hogy a piac tele van gyenge minőségű segédanyagokkal. A nyelvész élesen bírálta a közvitan levő törvénytervezetet, amiért egy kalap alá veszi a kisebbségeknek és a fogyatékkal élőknek szánt tanköny-

„Bírálta a közvitan levő törvénytervezetet, amiért egy kalap alá veszi a kisebbségeknek és a fogyatékkal élőknek szánt tankönyvek kiadásának rendszerét, aminek szerinte nemhogy köze sincs a valósághoz, de egyenesen sértő.”

vek kiadásának rendszerét, aminek szerinte nemhogy köze sincs a valósághoz, de egyenesen sértő. Péntek azt is kifogásolja, hogy az elképzelés szerint a nyomtatott kiadványok helyett áttérnének a digitális tankönyvek kiadására, szerinte ez a diákok és a pedagógusok körében is növelné a szegregációt, hiszen például nem mindenkinek van pénze számítógépre. Az idősebb oktatóknak pedig nem megy egyik napról a másikra az átállás az új módra. Péntek János azt is szóvá tette, 2014-ben törvényileg írták elő, hogy a kisebbségi tankönyveket és tanterveket le kell fordítani románra, csak így lehet jóváhagyást kapni. „Ilyen fókú megalázó centralizálóra még a rettegett Ceaușescu-diktatúra évei alatt sem volt példa” – mutatott rá a professzor.

KISS ELŐD GERGELY

Beszélgetés Szócs Imrével,
a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum román tanárával

Búcsú a magoltatástól és diktálástól

Kommunikációra épített, funkcionális román nyelvet tanulhatnak az idei tanévtől az ötödik osztályos diákok; nincs többé tollbamondás és magoltatás, ráadásul az elméleti ismeretek is háttérbe szorulnak – véli az új, kisebbségi diákok számára készült tanterv egyik kidolgozója, Szócs Imre. A marosvásárhelyi tanár úgy érzi, az eddig ismert, klasszikus románórák teljesen megváltoznak. Mint mondja, ő eddig is a diákbárát-típusú oktatásra, tantárgya megkedveltetésére törekedett.

– Két évvel ezelőtt, amikor a Bolyai diák-szövetsége felmérést végzett a diákság sorában, kiderült, hogy ön az iskola harmadik legnépszerűbb tanára a több mint száz oktató közül. Gondolom, már csak ezért is megéri pedagógusnak lenni.

– Valóban, nagyon megtisztelőnek tartom, hogy Simon János és Kálmán Attila kollégáim után a legtöbb szavazatot kaptam. És ha jól belegondolok, még csak nem is pedagógusnak készültem! Mindig is közvetlen, korrekt viszonyt ápoltam a gyerekekkel, ám mégsem hittem volna, hogy ennyi diák voksol rám, hisz azért mégiscsak kevés osztályban tanítok.

– A tanár közvetlenségével, barátságával, aki okos, él, más pedig visszaél. Miként sikerül megakadályozni a diákok átesését a ló túlsó oldalára?

– Mint akármilyen baráti kapcsolatban, itt is meg kell húzni a határvonalat. Láthatóan, érezhetően. És lehetőleg az elején; utána meg ahányszor csak szükség mutatkozik erre. Nem leordibálva a diák fejét, nem büntudat keltésével, hanem nyíltan, őszintén. Nekem nem voltak efféle gondjaim, a gyerekek mindig jól ráéreztek, meddig mehetnek el. Ha érzik a közvetlenségedet, a segítőkészségedet, viszonzásként azt nyújtják, amit kapnak.

– A mai nemzedék nem nő könnyebben a pedagógus fejére, mint a tíz vagy húsz évvel ezelőtti?

– Könnyen megtörténhet, hisz nagyobb a diákok mozgásképesége és igénye, gyorsabban élnek, mint az előző nemzedékek, állandóan keresik az újat. Egy olyan tanár, aki lehorgonyoz a múltban, képtelen tartani az iramot, nem hajlandó vagy nem képes fejlődni, lemarad. Elveszíti a diákokat, elveszíti önmagát.

– Hogyan tudja valaki közkedve tartani magát, miközben az általa tanított tantárgy kissé távol áll a magyar gyerekek

által összeállított népszerűségi lista csúcsától?

– Szeretem, amit csinálok. Amikor az egyetem elvégzése után, 1999-ben erre a pályára léptem, a sportiskola alsó tagozatán szinte mind olyan gyerekeket tanítottam, akiknek gondot okozott a román nyelv megértése. Vajdahunyadon román közegben nőttem fel, románul végeztem az iskolát, az egyetemet, Marosvásárhelyre kerülve kissé meglepett az itt tapasztalt helyzet, azonban mégis át tudtam érezni a székelyföldi gyerekek gondjait. Az osztályban és azon kívül sokat beszélgettünk erről, közeledtünk egymáshoz a szünetekben, iskolai és iskolán kívüli tevékenységeken. Hamar rájöttem, hogy egy nyárádmenti vagy küüllőmenti gyermeket, de még egy marosvásárhelyit sem hasonlíthatok a hunyadihoz vagy a Zsil-völgyihez. Már a kezdet kezdetétől igyekeztem érthető vagy akár élvezetes módon tanítani a román nyelvet és irodalmat. Nem titkolom, a tankönyv számos irodalmi, száraz vagy archaikus szövegét dolgoztam át oly módon, hogy a gyermek megértse.

– Ez azt jelenti, hogy ha a helyzet megkívánja, akár Ion Creangă meséit is átírja?

– Ha a szükség megköveteli – főként a kisebbeknél –, megteszem.

– Mennyire sikerül így megszerettetni vagy legalábbis elfogadottá tenni a románt mint tantárgyat?

– Úgy érzem, hogy sikerül, és ezt visszaigazolja a szülők is, mondván, hogy gyermekük egészen másként kezd viszonyulni a románhoz. Sajnos a hazai 5–8. osztályos oktatás rendkívül vizsgacentrikussá vált. Maga a tanterv sem kínál túl nagy mozgásteret a fantáziálgatásra, e helyett a gyermeknek be kell gyakorolnia bizonyos dolgokat, automatizmusokat kénytelen kialakítani, ha a vizsgákon jó jegyet szeretne elérni. Itt jön be az oktató

szerepe, hisz nagyrészt tőle függ, miként tudja a tantárgyat érthető, élvezhető irányba vinni. Csak halkan, ám bosszankodva jegyzem meg, hogy még mindig vannak olyan tanárok, akik az órát szinte az első perctől az utolsóig tollbamondással töltik ki.

– Gondolom, egy marosvásárhelyi középiskolai román tanár munkáját az osztályközösség heterogén összetétele is nehezíti, hisz nem egyforma a színvonal falvakból bejött, illetve a vásárhelyi, vegyes környezetben felnőtt gyermekek nyelvtudása.

– A városi gyerekeknek, ha magyar közegben is nőnek fel, az iskolán kívüli sport- vagy kulturális tevékenységek, kapcsolatok révén alkalmuk nyílik találkozni a román nyelvvel. Van viszont olyan vidéki ötödikes tanuló, aki bekeverülve Marosvásárhelyre még a *merge* szó jelentését sem ismeri. Pedig egy könyvnek a kézbevitelével vagy akár a napi tíz-tizenöt perces tévénézéssel valami csak ragadna a gyerekekre. De ne menjünk messzire, vidékre, itt van a város legnagyobb középiskolája, a Bolyai – évről évre érezhetően romlik a román-nyelvtudás.

– Mi a megoldás? Az, amit a román politikai és pedagógusi társadalom próbál elhíttetni, és pedig, hogy a magyarok számára jobb lennének a vegyes tannyelvű iskolák?

– Elméletileg ott könnyebben megtanul a gyermek románul. Gyakorlatilag viszont sokkal árnyaltabb a helyzet. A két etnikum között létezik egy láthatatlan, de egyre magasodó kerítés. Egy egészségesen felépített iskolai közösségben mindkét fél tisztában van azzal, hogy a másiknak a kultúrájából csak tanulni lehet. Ehhez azonban nem csak az otthoni indíttatásra van szükség, hanem a tanári kar hozzáállására

is. Hangsúlyozom: ennek nem az a lényege, hogy csak a magyar gyermek tanuljon román iskolatársa kultúrájáról, hagyományairól, történelméről. Mindkét félnek keresnie kell az együttélést, a barátságot, törekednie kell az interkomunikációra. Ha ez a közeledés egyirányú, és nem a kölcsönösség elve alapján működik, elveszíti a lényegét.

– Az új tanterv kidolgozójaként milyennek találja a végterméket, illetve annak fogadtatását?

– Kezdeném ott, hogy én tíz évvel ezelőtt kerültem abba a munkacsoportba, mely egy új tanterven kezdett dolgozni. Az első változatot 2012-ben adtuk le, az ma is egy minisztériumi fiókban lehet. Rá egy évre a szaktárca újabb projektet indított, melynek célja a moduláris tanterv kialakítása volt, de az első két találkozó után berekesztették a munkálatokat. A múlt év májusában újabb pályázatot hirdettek, ismét jelentkeztem a munkacsoportba. Szerencsére nagyjából ugyanazok kerültek be, akik az elmúlt tíz évben már dolgoztunk a tanterv kialakításán. Ismertük egymást, tudtuk mit akarunk, egy eléggé világos vízióval rendelkezünk. Úgy érzem, ennek meg is van az eredménye, merem remélni, egy eléggé koherens dolgozatot tettünk a minisztérium asztalára. Számos érv szól az új tanterv mellett, szerintem a leglényegesebb a magolás és diktálás, valamint a nyelvtani analízis kiiktatására, valamint az elméleti ismeretek háttérbe helyezésére vonatkozó kísérlet. Célunk, hogy a kisebbségi gyermek praktikusán, kommunikáció építve, funkcionális nyelvet tanuljon. Az új tantervnek nagyon sok az applikatív része, témakörökre oszlanak a kompetenciák, jól lehet szövegértelmezésen és -halláson dolgozni. A bődületesen hosszú, három-négy oldalas szövegek történelemnek számítanak, helyettük a négy-öt száz szavas, egyoldalasakat részesítjük előnybe. A négy szokványos kompetencia mellé egy ötödiket is rendeltünk, az inter- és multikulturális kompetenciát, ami a gyermeket arra ösztönzi, hogy – mivel ő egy más nyelv- és kultúra területéről érkezik – kapcsolja össze a magyar, esetleg angol nyelvvel. Az eddig ismert, klasszikus románóráknak teljesen meg kell változniuk. A kérdés második felére nem tudok válaszolni, mert egyelőre visszhangtalan maradt a váltás. Ez annak is

tulajdonítható, hogy a pedagógusok kolégák eléggé gyengén informáltak, alig-alig tudnak valamit az új tantervről.

– Miként fordulhat elő, hogy alig-alig tudjanak valamit az új tantervről, mihelyt szeptembertől már aszerint kell oktatniuk?

– Ez számomra is talány, de nem is kellene meglepődnöm, hisz vannak még olyan iskolák, ahol a román tanár kijelentette, hogy törvény ide, szülők reklamációja oda, ő úgyis a régi tanterv szerint fogja oktatni a románokat.

– Vannak esetleg gyenge pontjai is a tantervnek?

– Az egyik éppen az, hogy nincsenek továbbképzők, a kollégák közül sokan ezért is vannak dilemmában, nem tudják, miként kell alkalmazni a tervet. Sajnos tanfelügyelőségi szinten is nagyon halvány a mozgás, és ez nem csupán Maros megyei tapasztalat. A Csíkszeredai Pedagógusok Háza meghívott egy képzést tartani, a vásárhelyitől még csak megkeresés sem érkezett. De ezekről a dolgokról nem szeretnék többet beszélni, mert végül a fejemre szállnak, és én iszom a levét.

– Székelyföld másik két megyéjében vitát szült az ötödik osztályosoknak írt tankönyvek kiválasztása. Sajtóértesülések szerint Maros megyében a tanfelügyelőség ezt a kérdést a Bukarestben kiadott, nehezebbik románkönyv beszerzésével „oldotta meg”.

– A Bolyaiban megvolt a választási lehetőség, a tanárok azt a könyvet kapták, amelyre igényt tartottak. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy nem feltétlenül a tankönyv tartalma kell kalauzolja a tanárt, hisz megvan a szövegválasztási lehetősége. Most már mindenki tudja, hogy az egyik könyv a *mânzul cel răpciugos-féle*, magyarul girhes csikót jelentő kifejezésekkel kezdődik. Az oktató nyugodtan leegyszerűsítheti, kihagyhatja az ilyen jellegű szavakat. A tanításnak nem kell tankönyv-centrikusnak lennie! A tankönyvre úgy kell tekinteni, mint egy eszközre. Visszatérve a kérdésre: a két könyv közül az egyik úgymond diákbárát, egyszóval nagyon megközelíti az elvárásokat, a másik pedig emeltebb szinten találja a tananyagot. El kell fogadnunk, hogy vannak olyan régiók, települések, iskolák, ahol ötödik osztályban már nem az alapoktól kell

építkezni, és nem egyszerű, kezdő szinten kell oktatni a román nyelvet. A tanárnak mindenképpen meg kell adni a választási lehetőséget, mert ő az, aki elsősorban használja az anyagot.

– Lehet-e, érdemes-e kombinálni a két tankönyvet?

– Lehetni lehet, de nem biztos, hogy érdemes. De ez a pedagógus kreativitásától függ... Személy szerint nem ajánlanám, hisz mindkét tankönyv követi a

Szócs Imre, a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum román tanára 1974-ben született Vajdahunyadon. Az elemi iskolát magyar osztályban járta, utána román tagozatra került. Marosvásárhelyen, a Dimitrie Cantemir Egyetem filológia szakán diplomázott, román- és franciatanári diplomát szerezve. Eredetileg fordítónak készült, de a tanügyben kötött ki. Tizennyolc évvel ezelőtt, 1999-ben a Szász Albert Sportlíceum alsó tagozatán kezdett oktatni, 2005 óta a Bolyaiban tanít.

saját, jól definiált útját. Megtörténhet viszont, hogy egy nagyobb témán belül kisebb témaként az egyik könyv egyik irányba, a másik másikba „indul el”. Ha a tanár úgy értékeli, hogy jobb, ha a diák mindkét utat megismeri, és minél több újdonsággal találkozhat, akár kombinálhatja is.

SZÚCHER ERVIN

Árnyalt kép 1956-ról, avagy diákközelbe hozni a forradalmat

Idén először a kolozsvári zeneiskolások csapata is eljött Kolozs megye 1956-os diákvetélkedőjére, amelynek házigazdája ezúttal a Brassai Sámuel Elméleti Líceum volt. Az idei verseny rögtönzött címszavai: kilenc csapat, nem kolozsvári fődíjas, rajzpróba és elsőéves történelemtanár. Az öt magyar tannyelvű kolozsvári iskolán és a Sigismund Toduța Zenei Főgimnáziumon kívül a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum, a szamosújvári magyar tannyelvű iskola és a bánffyhyunyadi Octavian Goga-iskola küldött csapatokat a vetélkedőre, amely arra próbálja a szűkre szabott tanterv keretein túl rávezetni a fiatalokat, milyen jelentős momentum a magyar történelemnek, illetve a második világháború utáni kommunista tömb történelmének az 1956-os magyar forradalom.

Benzines kenyér '56-ban

A tordai jósikások csapata kövendi és tordaszentmihályi fiatalokból állt, a 11. osztályos diákok számára a versenyre való felkészülés, tanáraik biztatására, alkalmat teremtett arra, hogy otthon, a szüleikkel, nagyszüleikkel beszéljenek 1956-ról, egyáltalán a kommunizmusról. Szalanczy Attilának a nagymamája mesélt arról, hogy szegénység volt, elvették az állatokat, a jószágokat, az emberek kénytelenek voltak elbújni pincékbe, színekbe, benzines kenyeret ettek, mert ugyanazon a teherautón szállították az üzemanyagot és a kenyeret. A versenyre való felkészülés során csapattársaival – Forró Tímeával, Chiorean Szendével, Kiss Klárával – fényképeket, dokumentumfilmeket néztek, hogy felismerhessék a forradalom jelentősebb pillanatait, könyveket kölcsönöztek a könyvtárból, és sokat olvastak. A legnagyobb felfedezést számukra az jelentette, hogy 1956-ban nagyon sok gyermek és fiatal az életét veszítette, és hogy nagyon más volt az élet akkoriban. Az apáczais csapat (Albert Huba, Farkas Alexa, Manasses Kinga, Pusztán Viola) tagjait foglalkoztatja a történelem és különösen az 1956-os téma. Alexa elmondta, hogy nagyon sokat hallottak a forradalomról és a kommunizmusról tavaly, a 60. évforduló kapcsán, valamint idősebb

emberek beszámolóiból. Huba még árnyaltabb képet kapott a szocializmusról, hiszen két nagyszülője hivatalban dolgozott, szerintük az a rendszer jó volt, a másik nagyszülei rossznak tartották, itt a nagymama mezőn dolgozott, a nagyapa pedig bányában.

Közel hozni a diákokhoz az eseményeket

„Nem tudnék választani a verseny pontjai közül, élveztem mindet. A régi hangfelvételek kicsit stresszesek voltak, mert nem igazán voltak érthetőek, de végül sikerült megválogatni” – osztotta meg versenytapasztalatait Alexa.

„Minél közelebb van hozzánk az esemény, annál könnyebb róla beszélni. Itt vannak körülöttünk a szülők, nagyszülők, akiktől hallhatjuk, hogy »bezzeg a mi időnkben«, vagy milyen volt a kommunizmusban élni.”

A tordai csapatot elkíserte Rész Sarolta, aki régészeti alapképzés és kulturális örökségvédelem mesterszak után pontosan másfél hónapja lett tanár a Jósikában. A tasnádi születésű fiatal történelem-tanárnő már a tanári versenyvizsgán hallott a Kolozs megyei iskolák 1956-os vetélkedőjéről, amelyet ő maga azért tart fontosnak, mert a diákok így a dolgok mögé is láthatnak, több mindent megtanulnak, mint például egy tanóra keretén belül. „Fontos képeket vetíteni, filmeket is akár, valahogy jobban megmarad a diákokban az, amit látnak is, így nemcsak elmesélünk nekik. Szerintem minél közelebb van hozzánk az esemény, annál könnyebb róla beszélni. Itt vannak körülöttünk a szülők, nagyszülők, akiktől hallhatjuk, hogy »bezzeg a mi időnkben«, vagy milyen volt a kommunizmusban élni. Szerintem könnyebb ezekről beszélni, mint a rómaiakról vagy a görögökről” – mondta Rész Sarolta.

Részletek Nagy Imre beszédeiből

A versenyfeladatok összeállítása a házigazda iskola történelemtanárait terheli, ezúttal egymagában Vajnár Jánost, lévén a brassaisták egyetlen szaktanára. Mégis amikor arról kérdezem, számára mi volt élményszerű az idei versenyben, éppen a külső szemlélő által elsősorban talán inkább munkásnak, semmint szórakoztatónak vélt előkészületeket említi, a feladványok elkészítését, hiszen mint mondja, mindig kihívás, de számára élmény is olyan feladatokat kitalálni, amelyek mozgalmasabbá, érdekesebbé, élvezetesebbé tehetik a diákok számára a vetélkedőt. Majd izgalommal figyelni, hogy valóban tetszik-e a fiataloknak a feladat – és úgy tűnik, szerették. Így találta ki például azt, hogy a diákok nem szövegesen leírt eseményeket tegyenek időrendi sorrendbe, hanem kikutatott Nagy Imre beszédeiből négy részletet, azt a diákok meghallgatták, és ennek alapján kellett kronológiaiag felsorakoztatniuk a történeteket. A kreatív feladat ezúttal rajzolás volt, a csapatoknak rajzban kellett kitalálniuk, hogyan mondják el az 1956-os történelem lényegét diaktársaiknak.

A szoros versenyben az első 5-6 csapat között alig pár pont eltéréssel osztotta el a helyezéseket a zsűri (dr. Csucsuj István nyugalmazott egyetemi tanár, Deák Árpád, az Apáczai-liceum egykori történelemtanára, Fodor János tanársegéd, Adorján Melinda, a mocsí iskola történelemtanára). Így lett első a szamosújvári csapat, második a kolozsvári Református Kollégium csapata, harmadik a János Zsigmondé, negyedik az apáczaisok, ötödik pedig a versenyen első alkalommal megjelenő, egyben attól búcsúzó tizenkettedikes zeneiskolások csapata. Mint Vajnár János elmondta, mindenki dicsőretet és jutalmat kapott, ugyanis a Kommunista Alapítvány támogatta a rendezvényt, emellett pedig a részt vevő iskolák is hozzájárultak a díjakhoz.

KEREKES EDIT

• Jó hangulatban az Apáczai-iskola csapata

• A kolozsvári unitárius kollégium Pesti Srácok csapatának munkája

• Vajnár János tanár és a tordai diákcsoport a vetélkedőn

• A bánffyhungyadi Octavian Goga-iskola Történelemírók csapatának rajza

• Kolozs megyei diákok vetélkedtek az '56-os forradalom témájában a Brassaiiban

• A kolozsvári zeneiskola diákjainak rajza

Előnyei és buktatói is vannak a tankönyvtörvény-tervezetnek

A minőség szempontjából aggályos az új tankönyvtörvény tervezete, ismerték el a magyar oktatási szakemberek, pozitívuma azonban, hogy a jelenlegi gyakorlattal ellentétben garantálja az alaptankönyvek tanévkezdésre való elkészültét.

Elsősorban a minőségért aggódnak a magyar oktatási szakemberek a Liviu Pop oktatási miniszter által november elején szokatlan módon a Facebook közösségi oldalon közzétett tankönyvtörvény-tervezet kapcsán. Az illetékesek nyilatkozataikban ugyanakkor elismerik, hogy a tárcavezető által beindított központosítás révén megoldódhat az évek óta problémát okozó, hónapokig tartó tankönyvhiány.

Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke a sajtónak nyilatkozva elsősorban a tárcavezető bejelentésének „szakmaiatlan” módját kifogásolta, érthetlenségének adva hangot amiatt, hogy a minisztérium az erre hivatott online felület, az Edu.ro helyett a közösségi portálon tette közzé a tervezetet. Úgy vélte, a tárcavezető ezáltal mintegy jelezte, hogy saját projektről van szó. Az RMPSZ elnöke szerint a tervezetből első olvasatra az derül ki, hogy a minisztérium figyelmen kívül hagyta a szakma közvételeit, az eredetihez képest ugyanis minimális módosítás észlelhető a szövegen, „sem szóhasználatában, sem szellemiségében nem történt érdemi változás”.

Ennek ellenére az illetékes úgy véli, az új jogszabály pozitív változást is hozhat a tankönyvkiadásban, hiszen megoldhatja az immár évek óta gondokat okozó hiányt, ugyanakkor az is nyilvánvalóvá válik, hogy ki felel a kisebbségi diákoknak szánt kiadványokért. Rámutatott, a Didaktikai és Pedagógiai Tankönyvkiadónak magyar szerkesztőséget kell létesítenie, szerkesztőket, fordítókat, lektorokat foglalkoztatnia, akik garantálják, hogy minőségi magyar nyelvű tankönyvek jelennek majd meg. Úgy vélte ugyanis, hogy a minisztérium terve – hogy mindenképp legyenek tankönyvek tanévkezdésre – nem garancia a minőségre, a pályázat és elbírálás folyamatáról ráadásul még semmit nem tudni. „A minőséget az tudná garantálni, ha a kézirat elkészítésére megfelelő időkeret állna rendelkezésre, ha a beérkező pályázatokat szakmai szempontok szerint bírálják el, és általában a tankönyvek megszületését végigkísérné a szakmaiság” – fogalmazott a az RMPSZ elnöke.

A szakminiszterhez hasonlóan Kovács Irén Erzsébet oktatásügyi államtitkár is úgy véli, hogy az új tankönyvtörvény-tervezet megoldaná az akut tankönyvhiányt, mely a kisebbségi oktatás terén még erőteljesebben jelentkezik, mint a többségi oktatásban. Mint kifejtette, az új jogszabály révén valamennyi kisebbség nyelvén biztosított lesz az alaptankönyvek megjelenése. Rámutatott, a gazdasági,

piaci szabályok szerint működő jelenlegi rendszer komplex és költséges eljárás, emiatt nem sikerül időben a diákok asztalára tenni a tankönyveket. Ráadásul a fordítási munkálatok miatt a kisebbségi tanulók esetében még nagyobb a késés, ami akár diszkriminációként is felfogható, mutatott rá. „Egy dolog egészen biztos, hogy a jelenlegi helyzet tarthatatlan. Hatalmas előrelépésnek számítana, hogy a következő tanév kezdetekor minden diák iskolapadján lesz legalább egy alaptankönyv minden tantárgyból” – mondta a lapnak Kovács Irén Erzsébet. Az államtitkár arra is felhívta a figyelmet, hogy a híresztelésekkel ellentétben a tervezet nem zárja ki az alternatív tankönyvek használatát, így továbbra is megmarad a választás lehetősége.

Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő szerint a változtatásnak negatív és pozitív hozadéka egyaránt van, hiszen míg a kiadók közötti eddigi verseny jobb minőséget eredményezett, ezután hatékonyabb és könnyebb lesz a kiadványok legyártása főleg a nemzeti kisebbségek számára. Ugyanis ezeket egyetlen kiadónak lesz kötelessége biztosítani, miközben jelenleg a kiadóknak nincs erre vonatkozó kötelezettségük, csak a nagyobb példányszámú többségi kiadványokban gondolkodnak, a kisebbségi kiadványok kis példányszáma miatt sem a fordításban, sem a nyomtatásban nem érdekelték, mutatott rá a főtanfelügyelő.

Hangsúlyozta, a minisztériumnak kötelessége valamennyi gyereknek tankönyvet biztosítani, és az új jogszabály a fordítások tekintetében megoldaná a problémát, hiszen minden magyar gyerek kapna legalább egy lefordított tankönyvet tanév elején. Az RMPSZ el-

nökéhez hasonlóan Kiss Imre is úgy vélte, hogy újra kellene alapítani a néhány éve bezárt magyar szerkesztőségeket, és olyan szakembereket odahívni, akik tapasztalattal rendelkeznek e téren és szavatolni tudják, hogy a magyar kiadványok jó minőségűek lesznek, és időben megjelennek.

Liviu Pop oktatási miniszter pár hónapja jelentette be, hogy háborút üzen a jelenlegi áldatlan helyzetért felelős pályáztatási rendszernek és kiadóknak, és visszaállamosítja a tankönyvkiadást: az elmúlt időszakban viszonylag kevés megbízást kapó Didaktikai és Pedagógiai Tankönyvkiadóra bizza a tankönyvek elkészítését. A kiadók már a bejelentést követően tiltakoztak a terv ellen, szerintük a versenyhelyzet megszűnése silányabb minőségű kiadványokat eredményez majd.

Apáczai Csere János magyar nyelv, irodalom és kultúra nemzetközi tantárgyverseny Pécsen

Idén októberben 10. alkalommal szerveztük meg az Apáczai Csere János magyar nyelv, irodalom és kultúra nemzetközi tantárgyversenyt. Megtisztelő és öröm mindannyiunk számára, hogy a nyolc alkalommal Erdélyben megrendezett vetélkedőt az idén, a verseny történetében másodsor, sikerült az anyaországban tartani. Korábban Miskolc, most Pécs adott otthont a vetélkedőnek. Vendéglátó partnerünk volt Magyarország első egyetemének, a fennállásának 650. évfordulóját ünneplő Pécsi Tudományegyetemnek a gyakorló iskolája, valamint a verseny névadójának, Apáczai Csere Jánosnak a nevét viselő iskolaközpont.

A rendezvény a magyar nyelv, irodalom és kultúra iránt érdeklődő diákokat szólítja meg minden tanévben. Célja, hogy bátorítsa a magyar nyelv és irodalom tanulását, hogy elősegítse a kultúra népszerűsítését, közelebb hozza egymáshoz a Kárpát-medence országaiiban magyar anyanyelven tanuló diákokat és az őket oktató tanárokat.

A nemzetközi tantárgyversenyen a magyar nyelv és irodalom területén kiemelkedő 5–12. osztályos diákok vesznek részt. A szabályzat szerint Romániából a Mikes Kelemen országos tantárgyverseny díjazottjai vehetnek részt a rendezvényen. A nemzetközi megmérettetés előtt a romániai csapat pár napos felkészítő táborban vesz részt, amelyet ez alkalommal Aradon tartottunk, ahol egyetemi és középiskolai szaktanárok foglalkoztak a diákokkal.

Pécsen 55 magyar diák vett részt Romániából, Magyarországról és Ukrajnából. Ezenkívül, a Kárpát-medence magyar lakta vidékeinek képviselőiében magyartanárok, a bírálóbizottság tagjai, a szakma más, rangos személyiségei találkoztak.

A verseny tematikája a diákok irodalmi műveltségének gazdagítását szorgalmazza, ezért nem kapcsolódik szorosan a tanterv követelményrendszeréhez. A verseny három részből áll: írásbeliből, egyéni versmondásból és egy csoportos színpadi jelenetből.

Az Apáczai elindulásától kezdve szerepel a romániai tanügyminisztérium

• Romániai, magyarországi, ukrainai diákok a pécsi Apáczai-vetélkedőn

versenykalendáriumában mint támogatott vetélkedő, ami azt jelenti, hogy bizonyos pénzösszeg jár a meg-

„A szabályzat szerint Romániából a Mikes Kelemen országos tantárgyverseny díjazottjai vehetnek részt a rendezvényen. A nemzetközi megmérettetés előtt a romániai csapat pár napos felkészítő táborban vesz részt, amelyet ez alkalommal Aradon tartottunk.”

szervezéséhez. Másfelől a törvényes keretek értelmében a díjazott diákok, azok tanárai és az illető iskola pénztartalomban részesül. Ezenkívül a nyertes tanulók egy éven át ösztöndíjat is kapnak. Továbbá az olimpikonok bizonyos egyetemre felvételi vizsga nélkül jutnak be.

A rangos versenyen részt vevő romániai diákok 9 darab első-harmadik helyezést, 8 dicséretet és számos

különdíjat hoztak haza. Büszkéek vagyunk rájuk, támogatnunk kell e tehetséges fiatalokat, hiszen bennük a jövő, ők biztosítják majd a szakmai tudást és minőséget. További sok sikert kívánunk.

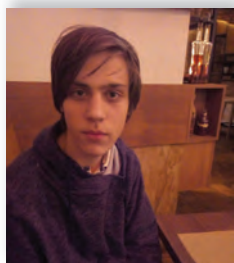
Köszönet és hála azoknak a tanároknak, akik külön foglalkoznak ezekkel a diákokkal, felkészítik és elkísérik őket ezekre a versenyekre. Továbbá köszönet azoknak a támogatóknak, akik minden alkalommal igennel válaszolnak a hívó szóra, és hozzájárulnak a versenyek sikeres megszervezéséhez és lebonyolításához. Megemlítendő, hogy az Aradra és Pécsre érkezett diákok a versenyen kívül betekintést nyerhettek mindkét város kulturális életébe. Különböző előadásokon vehettek részt és történelmi, művelődési helyeket látogattak meg. Ezúton is, köszönet a vendéglátóknak a rendkívüli együttműködésért.

NAGY ÉVA,
a tanügyminisztérium
magyar nyelv és
irodalom oktatásért
felelős tanácsosa

Ne legyen macska-egér játék a tanár-diák kapcsolat

A nagyváradi Ady Endre Elméleti Líceum két középiskolás diákját kérdeztük, hogyan is képzelik el az ideális tanárt.

Dimény Andor (9. osztályos):

A mai világban, amikor a fizikai szigor a törvény tiltja, és a tanítást jól meghatározott törvények szabályozzák, jogosan merül fel a kérdés: vajon milyen egy jó tanár? Tekintélyt parancsol, szigorú és könyörtelen? Vagy barátságos és a legkisebb igyekezt is jutalmazza? Nos az egyiknek a diákok, a másiknak a szülők nem örülnek. Mindenesetre én úgy látom,

hogy egy igazán jó tanár kivívja a diákok tiszteletét, azonban ezt nem félelemkeltéssel, hanem elismerésre méltó viselkedésével éri el. Nyitott gondolkodású és elfogadó, partnerként tekint a gyerekekre, nem tombol és tiltakozik, ha tanítványának az övétől eltérő a világnézete. Türelmes, megbocsátó, ezzel egy időben igazságos is. Fejlődési lehetőségeket állandó jelleggel kínál, és mindig motiválja a diákjait. Fontos, hogy a diák értse, miért fontos a tantárgy, és ne csak az objektív tananyagot, hanem egyéb hasznos és érdekes dolgokat, akár életigazságokat is megtanulhasson az óráin. A diák és a tanár nem léteznének egymás nélkül, és legfőbb ideje, hogy ne emberi macska-egér játékként tekintsünk a kapcsolatukra. A tanár nem egy felsőbbrendű, mindenkinél intelligensebb csodalény, a diák pedig nem egy üresfejű ember-csőkevény, akit csak a tanár tehet teljes jogú emberré. Mind a kettő ember. A tanárnak fenn kell tartania a diák érdeklődését és személy szerint biztos vagyok benne, hogy nincs olyan tantárgy, amelyhez ne kapcsolódna valamilyen univerzálisan érdekes dolog. Nem szabad elfelejteni, hogy bárki tanulhat bárkitől. A „jó” tanár egy „rossz” diákot is képes megfélemlíteni, fenyegetés nélkül, észszerű érvekkel motiválni. Mindenben van valamilyen tehetség, a tanár dolga pedig az, hogy ezt észrevegye és kiélezze. Egy jó tanár nem általánosít, hanem minden diákot személyiségének és képességeinek megfelelően kezel. Összegezve tehát, szerintem a jó tanár az, akinek a diákok fegyelmezetten, de szabadon gondolkodva és nem feszülten ülnek az óráin. Akin a diákjai nem a tanítási módszerei miatt viccelődnek szünetben. Akinek óráin a diák egyből megtanulja a lecke több mint felét. Aki nem kényszerít senkit magolásra bosszantóan monoton magyarázataival. A jó tanár az, akinek az óráin öröm jelentkezni.

Szilágyi Boglárka (12. osztályos):

A témán gondolkodva rögtön az elején akadályba ütköztem. A jó fogalmával akadtak problémáim. Milyen az a jó? Szép? Kedves? Hiszékeny? Megértő? Talán kissé humoros? Magamból kiindulva van konkrét tanárideáлом, ami az eddigi 11 iskolaéveim során körvonalazódott bennem, és merem állítani, hogy

mostanra minden korombeli diákban kialakult egy kép a jó tanárról. Na de ezek a vélemények korántsem egyformák, sőt: olykor homlokegyenest szemben állnak egymással, ezért úgy gondolom, hogy nem létezik egyetemesen jónak titulált tanár. Számos oktatóval találkoztam már, és sajnálattal kell közölnöm, hogy alig néhányukat tartottam méltónak a feladatra. A legtöbb tanárnak ugyanis szerintem nem lenne mit keresnie a katedra mögött, mégis évről évre özönlének be az iskolákba az alkalmatlanabbnál-alkalmatlanabbak. Valamiért azt hiszik, hogy a tudás elegendő ahhoz, hogy valakiből tanár váljék, és más személyiségjegyek már nem is számítanak. Nagyobbat nem is tévedhetnének: egy hozzáértő tanárnak ugyanis rendelkeznie kell különböző jellemvonásokkal, amiket nem sajátíthat el egyik tanárképzőben sem, mert ezek vele született tulajdonságok. Ez valakiben vagy ott van, vagy nincs. Egy tanár akkor tudja maximálisan, teljes odaadással végezni a munkáját, ha igazán szereti, amit csinál. Erre azért fontos kitérni, mert nem egy olyannal találkoztam már, akiről lerítt, hogy bárhol másutt szívesebben lenne éppen. Talán a foglalkozások közül az ő esetükben a legfontosabb a szakmához való hozzáállásuk, mivel állandó hatást gyakorolnak a tanítványaikra, és ez a hatás csak akkor lehet pozitív, ha a diák érzékeli, hogy igen, ez az ember szívből beszél itt nekem mindennap. Ebbe természetesen beletartozik az is, hogy szeressen gyerekek közt lenni, és türelmesen álljon hozzá az esetleges problémáikhoz, és kellő nyíltságot mutasson feléjük. A diáknak nagyon fontos éreznie, hogy bármivel fordulhat a tanárához anélkül, hogy az ráförmedne vagy nemtetszését fejezné ki. Persze nem azt akarom ezzel mondani, hogy végtelenül elnéző és engedékenynek kell lenni. Az egészséges szigor elengedhetetlen egy pedagógus munkájánál. Tiszteletet kell kiharcolnia a diákok részéről, mert csak úgy érheti el, hogy figyeljenek rá. De ez nem azt jelenti, hogy ezt a tiszteletet erőszakkal ki lehet követelni. Úgy tapasztaltam, hogy a fenyegetőző tanár, aki csak riogatással tudja magára vonni a figyelmet, ellenkező érzéseket vált ki a diákokból. Az ilyen helyzetek abból fakadnak, hogy a tanárban nincs meg az a pedagógiai érzék, ami lehetővé teszi, hogy a tanítványa tisztelje anélkül, hogy fel kelljen emelnie a hangját. A jó tanár úgy adja át a tudását, hogy a tanítványai észre sem veszik, hogy tanulnak. Az óráján olyan érzés részt venni, mintha egy megbeszélésen lennénk, ahol közösen megvitátunk egy problémát, ő pedig rávezet minket a megoldásra. A jó tanár megmozgat benned valamit, kinyit benned kapukat, amiknél állapva igazán magadénak érezheted az általa átadott tudást. Motivál és biztat, segít, hogy sikereket érh el, sikerlélményekkel gazdagodj.

Üzenem a jövő tanárainak, hogy háromszor is gondolják meg: biztosan ezzel szeretnének-e foglalkozni? Talán nem is sejtik, milyen nagy felelősséget vesznek a vállukra.

SZATMÁRI BENCE

Arany János szuperhősei

Arany János megjelenítése

Tolnai Lajos idézetéből kiindulva Arany János külső tulajdonságait könnyű elképzelni.

Ahogy Barabás Miklós is ábrázolta híressé vált festményén, Aranyt mi is úgy tudnánk bemutatni. A belső tulajdonságokról nem sok szó esik a megadott idézetben, ezért mi inkább ezt próbáltuk meg elképzelni. Hozzáolvasva a témához, és egy kicsit utánajárva Arany János életének, mi egy sokat tapasztalt, kedves öregúrnak képzelnénk el őt. Békészerető, nyugodt, boldog családapának és nagyapának, akit a sok negatív tapasztalat nem keserített meg teljesen. Mivel gyerekkorától kezdve sok megpróbáltatáson ment keresztül – például már 14 évesen önellátó lett, dolgozott, hogy idős szüleinek életét megkönnyítse, és hogy tanulhasson –, ezek megszilárdították jellemét, kitartását. Igazságosnak gondoljuk, lelkiismeretesnek, aki a rábízott feladatokat mindig időben ellátta, s akit nem lehetett könnyen eltéríteni nézeteitől. Az összkép számunkra Arany Jánosról pozitív volt, ahogy már említettük leginkább egy kedves, megfontolt nagyapónak képzelnénk, akihez bármikor, bármilyen kérdéssel lehet fordulni, mert ő mindig ott van, és segít megoldani a felmerülő problémákat.

(Szilágy megye, Szilágykerked, Szilágykerkedi Általános Iskola; Csapattagok: Mihai Claudia Alexandra, Szántó Anita Orsolya, Gál István András, vezetőtanár: Barna Orsolya-Éva)

Rozgonyiné, aki legyőzhet bárkit

Vajon milyen lenne a világ szuperhősök nélkül? Áh, ebbe még belegondolni is rossz, hisz mihez is kezdenénk Edward király nélkül, mivel ő a legnagyobb segítség, amikor egy esti táborozás alkalmával csupán a tekintete segítségével meggyújtja a tábor tüzet, hogy aztán aprócska kis pillecukrokat süthetgessünk! Viszont nemcsak ő az egyetlen hasznos szuperhős a környéken! Ide tartozik még például Zách Klára is, aki mindig meg tudja mondani, hogy kik a rossz emberek, sőt még a környezetbe is be tud olvadni ilyenkor, ami igaz, nekünk annyira nem hasznos, viszont ezt hihetetlen nézni. Itt van még Rozgonyiné is, aki ha magára ölt egy mesébe illő ruhát, olyan erőre tesz szert, amivel le tudna győzni bárkit. Vagyis nem bárkit, mivel Kovács Katit sosem tudja legyőzni a szócsatában sem díszes ruhában, sem anélkül.

Ágnes asszony a fénysebességgel versenyző gyorsaságával tett szert a népszerűségére, amivel képes bármit megcsinálni, példának megemlítve pillanatok alatt tud mosni, sepregetni, s minden mást, ami hasznos a háztartásban és azon kívül. Ó, jut is eszembe! Pont ma délután láttam az erdő felé vezető ösvényen sétálni Vörös Rébékét. Ő bármely állat testébe képes belebújni. Hát nem csodálatos? Az utca sarkában lakó árva fiú pedig a pletykák szerint kapcsolatot tud teremteni a holtakkal. Nem tudom, hogy mi igaz, és mi nem ebből az egészsből, viszont ha ez nem egy hazugság, akkor biztosan sok árva gyermeknek juttathatta át halott szülei üzeneteit. Na és itt van még Bor vitéz is! Őt már a saját szememmel is volt szerencsém látni, viszont a

• A szilágykerkedi csapat: Mihai Claudia Alexandra, Szántó Anita Orsolya, Gál István András

• A siménfalvi csapat: Karda János, Tiboldi Attila, Máté Benke István Attila, Elekes Andrea, Bán Edina

találkozás nem éppen egy jó élményként maradt meg elmém-ben. Amikor először láttam egy szellemlovon lovagolt, amitől őszintén szólva, teljes mértékben kirázott a hideg. Remélem többet nem lesz szerencsém vele újra találkozni. Kund Abigél is e pakliba tartozik, hiszen a nemtörődöm személyiségéhez még az is hozzá tartozik, hogy vért tud fakasztani a vízből.

(Bihar megye, Érmihályfalva, Zelk Zoltán Gimnázium
Arany Aranyoskái: Gyenge Viktória, Kovács Normen, Molnár Boróka Lilla, Fele Petra Andrea, Szegedi Fanni, vezetőtanár: Boros Emőke Blanka)

Ítélet

Tegnap megyek az úton,
Beszélt nekem a húgom,
– Figyelj! Nem tudod a század befogni?!
Mert amúgy hallgatni Arany,
De Sándor nem divat,
Jön a Koncz Zsuzsa,
és mindenkit kiforgat
a saját ízléséből.
Hát hol élünk, emberek?
Veletek csak nevetek,
Mert nektek akarunk megfelelni
És meg is felelünk,
Hisz a 21. században élünk.

Itt, ekkor már rég kihalt
a költők gyönyörű névsora,
mint az „Ájfonó”.
Úgy ember hét,
De nem ejthetünk egy-két
hibát, korunk barátainak.
Sándor nem bottal ver,
Ahogy Isten sem.
Arany még fülesen is ciki
a bolt fele hallgatni.
Eddig nem ezt tettük.
Szépítettük, építettük,
könyvgyűjteményeink hosszú sorait,

Míg vártuk saját fogaink,
hogy hangképzésre nőjenek ki.
Jánosok! Sándorok!
Indultok? Mert indulok
neki az irodalomtanárnak!

(Hargita megye, Csíkszenttamás, Bálint Vilmos Általános Iskola; Csapattagok: Demeter Abigél-Dorottya, Szabó Edina, Ágoston Barbara-Evelin, Guzrán Mária, vezetőtanár: Becze Zsuzsa)

„Újabb gáz nap az iskolából, nincsen ebben újdonság De ez valahogy mégis más.”

Csend... csend, mely az utcákon honol...
Lelkem a suliból a jó meleg otthonba lohol.
Újabb gáz nap az iskolából, nincsen ebben újdonság
De ez valahogy mégis más.
Leülök, gondolkodom...
Na, nem mintha a processzor a nagy, üres gépházban most
többet bírna, mint máskor,
De mégis! Ülök, és gondolkodom. Hogy min? A hallottakon.
Arany-émlékév... magyarórán, gondolhatod! Arany így,
Arany úgy.
Szokásos érdeklenséggel
figyeltem a tanár szájának mozgását.
De egyszer csak... hát ilyen sem volt már rég. Egy hanghul-
lám elérte a dobhártyámat.
Csak egy szót hallottam, de elég volt.

„Arany”. Felcsendült ez a szó. Fogalmam sincs miért, de na-
gyon megfogott.
Milyen arany? Az, amivel a gazdagok felvágják az új kocsi-
jukból? Vagy az, amit a Gizike a lyukas füléről csünget le?
Nem. Ez annál több volt. Ez olyan arany, aminek az értéke
nem mérhető pénzben. Olyan,
amilyen nincs még egy. Ami sokkal többet ér bármilyen va-
lutánál.
Arany Jánosról van szó. Mégis mire vártál?
Csak ültem, és hallgattam. Mint kis ovis az esti mesét.
Én, a nagy melák, akit már semmi sem érdekel, csak ültem
és hallgattam.
Hallgattam a történeteket a kis gyerekekről, aki Nagyszalontán
született,

Országos Aranyfeszt – kreatívan megismerni a költőóriás életművét

Arany János születésének 200. évfordulója alkalmából 7–8. osz-
tályosoknak szóló országos diákfesztivált indított az RMDSZ kul-
túrális és társadalomszervezési főosztálya, a Romániai Magyar
Pedagógusok Szövetsége, az Erdélyi Magyar Írók Ligája, közre-
működve a Magyar Közoktatás folyóirattal. A rendezvény célja
megismerni és megismertetni Arany életművét a diákokkal.
A verseny felhívásában már szerepelt, hogy minden jelentkező
megyéből 2 csapat jut majd tovább: egy városi és egy vidéki
iskola diákjai. A továbbjutás pedig egy online kvíz helyes és
kreatív megoldásától függött. Összesen 72 csapat jelentkezett,
Románia 9 megyéjéből, a diákok munkáinak értékelését írók és
költők végezték: Demény Péter, Márton Evelin, László Noémi és

Kulcsár Árpád pontozásából alakult ki a továbbjutók névsora.
A kvízre beérkezett írásokból olvashatnak itt részleteket.
A verseny jelenleg is zajlik, az első és a második forduló felada-
tait már el is készítették a diákok. Bemutakozó videóikat meg-
tekinthetik az Aranyfeszt Facebook-oldalán, valamint itt lesznek
elérhetőek azok a karikatúrák, amelyeket Arany János művei ih-
lettek meg. A döntő december 8–10. között lesz Kolozsváron,
ahol az Arad, Bihar, Brassó, Hargita, Kolozs, Kovászna, Maros,
Máramaros és Szilágy megye iskolásai megismerhetik szemé-
lyesen egymást és a zsűritagokat, akik műhelymunkát tartanak
a diákoknak. December 9-én este a Mary Grace koncertje és
kikapcsolódás várja a résztvevőket.

Aki olyan szegénységben nőtt fel, hogy még a kis szalmatetejű házuk is leégett,
 Akit a nővére szoptatott, mert az anyja beteg volt,
 És aki ezek ellenére is a nemzetünk egyik leghíresebb költőjévé vált.
 Ő volt az, aki szuperhős erejű emberekről,
 Aki csendes családokhoz betérő béna katonákról írt.
 Ő volt, aki sírt, amikor pajtását, Petőfit elvesztette.
 Aki ő maga is elveszett.
 Magamra találtam ebben az emberben.
 Csak ültem, és azon gondolkodtam, hogy vajon mit érezhetett.
 Mit érezhetett amikor megtudta, hogy meghalt a legjobb barátja?
 Mit érzett amikor érezte, hogy van családja?

Érzett? Vagy érzéketlen volt?
 Vagy érzelmeit érzelmesen érezte más érző lényekkel?
 Hogy milyen volt ő, a nagy ember?
 Benyitott valaki... kérdi: Van valami baj?
 De én csak ülök és hallgatok, mert hallgatni arany.
 Ha hallgatni Arany, beszélni Petőfi?
 Hogy mit? Miért? Mikor? Milyen volt? Hogy néz ki?
 Csak ülök ott bambán. Szó torkomon akad.
 Halkan csak azt kérdezem:
 Anya! Lehetek olyan, mint Arany?

(Arad megye, Arad, Csiky Gergely Főgimnázium
 Csapattagok: Jakab Fanni Nóra, Sallai Krisztina, Back István
 Levente, Rónai Zoltán, Diel Eduárd Márk, vezetőtanár: Nyári Andrea)

Hallgatni Arany, de beszélni Petőfi!

Hallgatni s beszélni; rabszolgapróba
 Őt napon keresztül; 33 tanóra
 Ez az élet nehéz sorsa
 A sebeit meg eltakarva hordja
 14 vagyok, de tudom biztosra, amiket itt
 tanulok; nem válnak hasznomra
 Utolsó év, vizsgák száza
 A fejemet gyöttri lázba
 Tanuljál, ha ez itt a rendszer
 Nem érdekel senkit, hogy jó vagy rossz
 kedvvel
 Éld az életed, ahogy a tanár mondja
 Ő lesz aki a jegyeidet rontja
 Kiskorod óta ott vagy, hol nem akarsz

Ha nem illeszkedsz be, akkor a tömegtől
 leszakadsz
 Nem tudom, hogy van ez, nem is nagyon
 érdekel,
 Inkább egyedül a következő órára készü-
 lök fel.
 Óvoda, általános, középsuli, egyetem,
 Leélted az életed felét, látom a szemeden
 Minden nap hallom, holnap, jajj, megint
 munka
 Azért születünk, hogy dolgozzunk?
 És az üvölt, hogy alkoss, cselekedj, hisz
 ebből lesz a megélhetésed.

Sztrájkolhatunk napokig, nekünk nincs
 hatalmunk,
 S ha sztrájkolunk még több leckét ka-
 punk.
 A tanulság ebből az, hogy hallgatni
 Arany, de beszélni Petőfi!

(Maros megye, Nyárádszereda, Deák
 Farkas Általános Iskola
 Csapattagok: Adorjáni Pál-Dávid, Dávid
 Roland, Fogarasi Zoltán, Kacsó Andrea,
 Vass Miklós, vezetőtanár: Dósa Emőke)

Bánom, hogy nem lettek rapperek a walesi bárdok

Petőfirádió.
 Arra neveltek a faterék, fogjam be a számat
 Ha a nagyok beszélnek, de most én vagyok a nagy,
 Befogod a szádat, és csézni hagysz.
 Magoltam már eleget a tökmagot, s bánom, hogy nem lettek
 rapperek a walesi bárdok,
 Mert most nem lennének hosszú hajú rockerek baj lenne,
 hogy mivel takarjam el a nagy
 fületem.
 De leteszem a lantot porosodjék, mert szidtak eleget Andiéék...
 vagy Bandiéék nyaggattak a
 nyeszlett hangszer miatt.
 Vadat és halat, s mi jó falat, szem-szájnak ingere, azt láttam
 én az utolsó padból, de előre
 ültettek sajnos, amikor megdicsértem, milyen domború az an-
 gol
 tanárnő, de nem lett boldog a Missziz tícsőr, csak bevágta
 hamar a négyesemet,
 S itten lógó fejfel bámulom ezt a perzsa szőnyeget...Inkább
 szállnék, messze, mint Aladin, és
 Aranyat adnék Petőfiért, vagy aranyat Aranyért, hisz ezen a
 széken nem kaphatok mást csak

aranyért, és ki sem engednek egy Aranyért, bár balladnék
 erre és balladnék arra, hogy felírom
 végre az iskola falra, hogy nem vagyunk mi rab ember fia, és
 hiába magolom ölemből a Toldit,
 mert Nem szólhatok, fiam, mert a kőfal szorít; Magos kövek
 között vagyok berakva itt.
 De hiába szólok, hiába szedem ráncba, rímbe szavaim, mert
 nincs ki meghallgassa, ezért
 slambe fújom szét az utcára az ablakból és üzenek, üzennék,
 mint Szilágyi Őrsébet, de hiába
 nem tudok írni oly helyeset, helyesen, a magyartanár min-
 dig ráírja, a füzetemre, te buta,
 persze pirossal, hogy
 figyelj oda ödönke, mintha nem egy nyelvet beszélnének,
 mintha csak el-elbeszelnének,
 nem egymás mellett, hanem szemtől szemben. De itt zárom
 a sort, mert jön, és
 küldi önöknek ezt a néhány sort.

(Hargita megye, Siménfalva, Marosi Gergely Általános Iskola
 Karda János, Tiboldi Attila, Elek Andrea, Bán Edina, Máté
 Benke István Attila, vezetőtanár: Jakacs Attila)

2017. november

Váradon az erdélyi bábsz

Haramadízben tartották meg a váradi Szigligeti Színház Lilliput Társulata által kezdeményezett III. Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Fesztiválját október elején, A só című nyitóelőadással Nagy-Köpeczky Kálmán bábszínházi rendezőre emlékeztek. A nagyváradi művészi bábjátás kiemelkedő alakjáról, Fux Pálról elnevezett Fux Feszt a régióban egyedülálló módon vállalja, hogy az erdélyi magyar bábszínházak fórumaként lehetőséget

h tartották akma találkozóját

biztosítson a szakmai párbeszédre. Az idei kiadáson 17 társulat 22 előadását láthatták az érdeklődők, az erdélyi társulatok mellett Magyarországról, Szerbiából és Szlovákiából is érkeztek vendégfellépők. A Szigliget-teátrum főigazgatója, Czvikker Katalin úgy fogalmazott, lehetőséget teremtenek arra, hogy az erdélyi bábszakma az újra és a másra rácsodálkozhasson két évente Nagyváradon.

KÉPRIPORT

FOTÓK: BOROS CSILLA, DANILICS TIBOR

2017. november

Gyilkosság történt

Hallottam a hátam mögött Gábor Eduárd Krisztián selypítő hangját a bemelegítésen, miközben kerültük az óvoda udvarát a kerítés mellett, a kis fenyőket is bevéve az akadálypályába a csúszdák és kapaszkodók között. Az iskolai helyszűke miatt az előkészítő osztály ebben a városszéli helyen létrehozott óvodában tanul, a forgalmas útkereszteződés, a városi autóbuszállomás és a felüljáró mellett, ahol egy kis bekerített udvaron a feltételek nem kényeztetnek. Tornaterem nincs, ilyenkor már az udvar is sáros, a város zajából minden behallatszik és be is látszik, de a kis udvarban van egy jó akadálypálya, azt kerülgetjük kettes oszlopban, fújtatással a lépésütemre. Elöl futok egy kislánnyal, akinek nincs párja. Mesebeli Tündérilona. – Bírod az ütemet? – kérdelem. Rábólint, hogy igen. Így kocogunk szépen a fenyőcskéket, mászókákat kerülgetve: én és a 24 örökmozgó keménydió. Dagasztjuk a sarat, páros kézfogóban a kert mellett kitaposott ösvényen. A hátam mögötti fújtatásra időnként egy hátraszólással hívom fel a figyelmet: két lépés beszívás, kettő kifújás, toldom meg parancsot. Krisztián Győzővel mindig együtt, mindig első párban futnak mögöttem, de a többiek ezt a helyet fent is tartják nekik a melegítésen elhangzó sztorik kedvéért. Nekem is be van biztosítva a fegyelmi keret. Nem kell csendre inteni senkit, feszülten figyelnek, nem az órára, a mesélőre. Ahogy így elnézem őket, kettejük összetartását, akaratlanul is a vonzás törvénye jut eszembe, hogy az ellentétek vonzzák egymást, ami esetükben érdekesen igazolódott be. Krisztián barna, kócos, fülei enyhén feltúrva, mint két antenna elállnak a koponyától, arca mindenre rácsodálkozó, homloka nagy teret foglal belőle, orra pisze, metszői alul-felül mínuszban vannak, s ha elkacagja magát, olyan, mint egy öreg törpíke. Hiperaktív kategória, nehéz követni, de a nevét kikövetelteljes kiterjedésében. Minden bemutatkozásnál büszkén kimondja mind a hármat: Gábor Eduárd Krisztián. Győző, a párja pont az ellentéte, szőke, kék szemű és lusta, hangját nem hallani. Ha kérdezed, makacsul visszanez, sunyít a szemével, és csak nagy ritkán válaszol valamit. Öntörvényű, ha megunt a gyakorlatot, szó nélkül kiáll a sorból,

vagy bámul valamit, ami éppen elvonja a figyelmét.

– Fújtasszál helyettem isz, hogy tudjam meszélni az esetet – selypíti szuszogva Gábor Eduárd Krisztián, s már pörög a film, miközben a fújtatás fel erősödik a hátam mögött.

– A mentő isz azért van itt, már a múlt szünetben isz itt volt – mondja. Figyelni kezdek: a mentő valóban a kerítés mellett parkol az utcán. Ha nem mondja, észre sem veszem.

– A holttesztet megtalálták, de a tettesz elfutott – hallom az újabb fordulatot. – A szomszéd néni telefonálta ide a rendőröket isz – toldja tovább.

„– Aszt hiszem nem isz volt gyilkosság, csak én azt gondoltam – hallom Gábor Eduárd Krisztián csalódott hangját a hátam mögött. – Lehet, hogy a szofőrbáci itthon felejtette a tízórait, s felment a barátjával az édesanyjához. Egyet kávéstak, amíg az édesanyja felpakolta, hogy legyen amit egyen, me ma egész napos – csapott át rögtön egy másik lehetőségbe.”

– Azok is fenn vannak? – kérdi a hűséges fújtató röviden.

– Fent a harmadikon, ott, ahol az ablak félig ki van nyitva. Felnézek. A hátam mögött a kettes oszlop helyben topog-fújtat, miközben a fejek oldalra fordítva, szemek a harmadik emeleti ablakon.

– Most vizsgálják a holttesztet, veszik az ujjlenyomatokat – magyarázza a hátam mögött.

– Lenyomják valahol az ujjukat? – kérdi a hűséges fújtató elhaló hangon értetlenül.

– Dehogy, rárakják egy pecsétre, hogy a nyoma ott maradjon – magyarázza lihegve. Kis szünet, feszülten figyelünk. Hátam mögött csak az ütemes szuszmutolás. – A drámai helyzetben mi jöhet még? – gondolom. – Kitartás,

gyerekek, fújtassunk ügyesen – biztatok hátra, hogy mondjak valamit én is, mintha a fújtatáshoz szükség volna valamiféle ügyességre.

– Elfáradtam már ebben a hülye fújtatásban, nem bírom tovább – hallom a hűséges társat, aki ilyenkor már a kiállást latolgatja magában

– Most mi lesz a gyilkossal? – kérdi.

– Hamarosan elkapják a rendőrök – vágja rá magabiztosan a választ másodpercek alatt a nagyokos. Rápillantok az órára, 15 perce futunk. – Séta, mély légzés – nyújtom a parancsot.

– Végre – hallom hátulról Győzőt. – Már nem kell fújtatni, mondjad tovább.

– A hozzátartozók még nem tudják, most értesíti őket a szomszéd néni, mindjárt fújtatnak ők is hazafelé, ha megtudják – toldja meg.

– Né, né ott, máris jönnek – hallom a társat. Két nő szalad a tömbház felé felpakolt zacskókkal, (az arcok irányt váltanak a kettes oszlopban), ám meg sem állnak, elfutnak az épület előtt. A séta lelassul, az arcokon csalódás.

– Ezek nem azok, ezek csak a busszra futottak – hallom a mesélőt.

– Támadójárás, rugózás – nyújtom hangosan a parancsot, miközben ellenőrizendő hátrapillantok. Kipirult arcok féloldalasan, szemek az ablakon, lábak nyújtva rugózva.

– Nagyon jó – mondom biztatón – Lábakat lerázzuk, következik a törpejárás. Leguggolnak, szuszognak, szemek még mindig az ablakon. A történetmesélés megáll, hátulról semmi hang, megfordulok, Krisztián sehol, a törpikék türelmesen guggolnak, intenek, hogy mindjárt jön. Jön is futva egy kisfenyő mögül, kabátja kigombolva, sálja folyik le róla, arca kipirulva, sapkája hátratulva, mint egy iparosnak.

– Piszilnem kellett – magyarázza –, már nem volt időm szólni. Indulunk tovább kettesével. Én elől a párommal, ő az övével, s a többiek szintén.

– Kicsinyuszi-ugrálás, utolsó gyakorlat! – kiáltom biztatatólag, s hátranézek. Nyuszik ugrálnak félretartott fejjel, szemek még mindig az ablakon.

– A mentő ajtaját nyitva hagyták – folytatódik a történet –, az előbb kilesztem a kerítészen, hogy amikor a

• FARKAS ILONA JÁNKA, 9. OSZTÁLYOS

• „– Fújtaskál helyettem isz, hogy tudjam meszélni az esetet – selypíti szuszogva Gábor Eduárd Krisztián, s már pörög a film.”

hullát hozzák, ne kelljen letenni, egyből teszik be.

– Jaj, hogy félek, amikor hozzák – mondja remegő, vékony hagon Győző, a hűséges fűjtatótárs, és Tündérilona is megszorítja a kezemet.

– Zsákba lesz téve, nem látszik belőle szemmi – selypít a kioktatás ismét. Mivel a lábbelik ekkorra már jól elnehezednek, megrakódnak sárral, a járásgyakorlatokat itt abba kell hagyni, és következik a fejlesztő torna a keskeny aszfaltozott részen. Fölzárkózás, két kartávolság, hangos számolásra kezdjük a karhúzást. Mindenki számol magának egyszerre, s látnom kell, hogy csalódást okozok, mert a sztori így nem folytatódhat. De abban a pillanatban mindenki megáll, mintha a vezényszó ezt diktálta volna. Két férfi

jön ki a tömbház ajtaján, jól rálátni innen. Komótosan jönnek, vidáman beszélgetnek, kezükben kis csomag. Beülnek a mentőbe a hátsó ajtó is csukódik, aztán elhajtanak.

– Aszt hiszem nem isz volt gyilkosság, csak én azt gondoltam – hallok Gábor Eduárd Krisztián csalódott hangját a hátam mögött. – Lehet, hogy a szofőrbáci itthon felejtette a tűzóráját, s felment a barátjával az édesanyjához. Egyet kávéztak, amíg az édesanyja felpakolta, hogy legyen amit egyen, me ma egész napos – csapott át rögtön egy másik lehetőségbe. – A hátsó ajtót addig nyitva hagyták, hogy szellőzzön a mentő – toldotta meg.

– De nem is szirénázott, úgy ment el, mintha rendes kocsik lenne – mondta csalódottan Győző, a fűjtatótárs.

– Óó, na – hallok a morgolódást, látom a kipirult arcokon is a csalódást, még mindig nem hiszik, hogy nem történt semmi.

– Hátrahúzás, előrehajlás, karokat fejfölrött szépen kinyújtjuk – Unottan csinálják. – Ha szépen dolgoztok, következik a játék, ma a cicafogó helyett, rablófogó lesz. Öt rendőr a kergető, a többi mind rabló. Lássuk, ki fog el többet. A börtön itt lesz a csúszda mellett a kispadon, ide hozzák az elfogottakat. Az arcok felderülnek, mégiscsak történik valami. Ráhangolódtam a témára. Fő, hogy nem halt meg senki.

BOGDÁN EMESE

Xantus János földrajztudós ars poeticája: hasznosítható tudást adni

Halsárkány és repülő mókus a természetismereti vetélkedőn

Játékos kedvű, jól úszó és a halakat jól ismerő négy lábú barátot keresek közös halászathoz – ehhez hasonló, játékos és gyakorlati tudást firtató-igénylő feladványokkal kellett megbirkóznia a 20. Xantusz János természetismereti vetél-

kedő – az erős szélben ez még az alkalmasságnak sem volt zökkenőmentes –, egyesek aztán félreértették a feladatot, így hoztak a körösfői Zódek faladából készült sárkányt, a zilahi Wesselényi-kollégium Rejtély nevű fiúcsapata

Csivitelő lakókat keresek

Füstifecskét rejtett az alábbi újsághirdetés: „Csendes házam félig zárt folyosójára keresek csivitelő lakókat. A folyosó pelenkával felszerelt!” Ismerős kisgyerekek aranymondására emlékeztetett egy másik feladat, aki a császárszakáll nevű színes virágot csak basabajuszként bírta emlegetni a család általános derűtségére. A szóban forgó feladatban a félresikerült bögrecsiga helyes nevét kellett például beírni, aki tulajdonképpen tányércsiga, a bugyis ölyv is igaziból gatyás, a nagy farkaslepke pedig rókalepke, míg a síró béka kacagó béka. Ki gondolná, hogy kémiafeladat az aranyosgerendi Vera néni több bekezdésből álló levele városban élő fiához, amelyből ki kellett írni a vegyületek kémiai képletét: „Nagynénéd szappant akar főzni, ehhez hozzád neki a vasgyárból egy zacskó marószódát! Megígérte, süt nektek diós pitét. Szegény mindig elfelejti, hogy sütőporral vagy szóda-bikarbonáttal készítsse.” Fehér Judit, a főszervező Apáczai-liceum biológiatanára szerint a tanár kreativitásán múlik, hogy a hétköznapi tanóráira milyen gyakorlatias feladatokat, mennyi játékosságot, kísérletet tud bevenni. A Xantus-vetélkedő erősségét abban látja, hogy a gyerekek megismerik a Kolozsvár-közei helyeket, és végre nem bent karikázzák a megoldásokat.

• A Xantus János természetismereti vetélkedő résztvevői a Kolozsvár melletti Hójában

kedő 48 csapatának mintegy kétszáz diákja.

Debrecenből, Budapestről, Szamosújvárról, Zilahról, Körösfőről, Kalotaszentkirályról, Várfalváról, Tordaszentlászlórol, Magyarlónáról, Bánffyhunyadról, Varsolcra, Kolozsvárról, Nagynyedről érkeztek a diákok az október eleji versenyre. A verseny névadója Xantus János (Kolozsvár, 1917. február 20. – Kolozsvár, 1982. november 27.) földrajztudós, földrajztanár.

Szükségük van a diákoknak a versenyszellemre

Csípős reggelen a falumúzeum előtt gyülekeztünk, a maradék álmodást kifújta szemünkből a szél, míg a verseny helyszínére gyalogoltunk a Hója-erdőben. Mindenféle csudalényeket ábrázoló szerkezeteket őrizgettek a csapatok, ugyanis sárkányt kellett készíteniük természetes anyagokból. A szervezők szándéka szerint papírsárkányt, ami képes felröppen-

(Kovács Roland, Szarvadi Loránd, Lapos Erik, Debre Dávid) pedig egy krokodilszerű Dragon Lort, akit néha csak Csabikának becéztek. A János Zsigmond hetedik csapata, a Vízcsépek pókot mintázott. Mint mesélik, ezen a versenyen „összevissza kell menni, lesz térképünk. Kaptunk anyagot, elolvastuk, az alapvető dolgokat kapizsgáljuk.” Kálmán András itt az ötletadó, a kreatív szem, Lukács Anna Biborka a növények ismerője, ezzel szemben a kőzeteket legjobban Jakab Mihály András ismeri meg, Komjátszegi Fábán Hunor pedig alighanem az irányadó vezető lesz, iránytűt is hozott.

Négy csapattal érkezett a szamosújvári magyar tannyelvű iskola, őket elkísérte többek között Riti József Attila történelemtanár, aki szerint jók ezek a vetélkedők, de túl sok van belőlük, és nincs egy összesített naptár, így erre a hétvégére is több rendezvény esett, Bolyai-vetélkedő, Kriza-népdalverseny stb.

Térképek, különleges tálalású feladatok

A vetélkedő kezdeteit egy pedagógusképzésen kell keresnünk, ahol egy parajdi házaspár számolt be hasonló versenyéről, az ott jelen levő kolozsvári szaktanároknál pedig termékeny talajra lelt az elhittett ötlet. A Brassai-, Apáczai-, Báthory-liceumok tanáraihoz később mások is csatlakoztak, ma már nagyon sokat segítenek a Református Kollégium és a Ghibu tanárai is. Az első vetélkedőt még tanteremben szervezték kisebb, 5–8. osztályos diákoknak, akkor csupán feltucatnyi kolozsvári csapattal, a harmadikat azonban már kivitték a természetbe, a résztvevők körét is kiterjesztették a 9–12. osztályosokra.

– Az első szabadtéri vetélkedő három kategóriában zajlott, nagyon nagy volt az érdeklődés a kicsik részéről, ezért felosztottuk 5–6. és 7–8. osztályosokra. Fokozatosan bővült a vetélkedő, nem volt térképünk hosszú ideig, hanem nagyon kis területen kellett megtalálniuk a csapatoknak a pontokat, és nem volt pluszcélunk arra is nevelni a gyereket, hogy megtanuljanak tájékozódni, de amióta jó kapcsolatban vagyunk a tájfüttökkel, egyre jobb és precízebb térképeket kapunk – mondta Vörös Alpár, az Apáczai-liceum igazgatója, a vetélkedő főszervezője.

A csapatok tehát térképet kapnak a Hója-erdő egy részéről, amelyen bejelölték a feladatpontokat. Ezeket a helyeket kell tetszőleges sorrendben megtalálniuk a diákoknak, és az ott elhelyezett feladatlapokat lehetőleg helyesen megoldaniuk a rendelkezésükre álló 1,5–2 óra alatt. Kémia-, fizika-, földrajz-, matematikai, biológiai ismereteket igénylő-tesztelő feladatok ezek, de vannak logikai feladványok is, és a tálalásuk, formájuk különleges. Vannak például keresztrejtvények, és anagrammákból kerekednek ki Xantus János életrajzi adatai, műveinek címei.

Szélmalom és meteorológus csacsi

A csapatok közösséggé kovácsolását segíti elő az előzetesen kért kreatív feladat, volt esztendő, amikor madár-etetőt, vizes hajtású rakétát, napórát, szélmalmot, meteorológus csacsit (ami egyébként Xantus-találmány) stb. kellett közösen elkészíteniük. A terv beválni látszik, hiszen Péter Jani Deborah (Kalotaszentkirály) elmesélte, együtt mentek sétálni a környékre, természetes anyagokat gyűjteni, fűzfaágat szedni. Több alkalommal is összegyűlt a körösői csapat (Korpos Bettina, Péntek Noémi, Kovács Nóra, Péter Csaba), nádat, ágakat gyűjtöttek, és közösen tanultak Xantus életéről. Leleményes megoldásokból nem volt hiány, a budapesti Madách-gimnázium csapatának sárkány a vörös halat mintázott, az egyik apáczais csapat repülő mókusának lábai fél diók, farka tujafenyő ága, Újvári Rhona elmondta, ragasztóként is gyantát használtak, és a sárkány madzagtartójául fenyőtoboz szolgált. A refisek középiskolás csapata színesre festett laskákat használt, Kovács Deborah huncut molollyal pontosított: „házilaskát”...

– A feladatok töredéke kötődik a tényleges tananyaghoz, a többi általános

műveltségi kérdés, mint hogy mennyire ismerjük környezetünkben a növényeket, állatokat. Xantusnak ez volt a tanítási ars poeticája, hogy olyan tudást adjon át, amely hasznosítható, és közel viszi a gyereket a természethez, ahhoz, hogy értékelni tudja a környezetünket, ki-mozduljon az épített környezetből, ahol életünk 99 százalékát éljük le, és közben nem vesszük észre, hogy mennyi csoda van körülöttünk. Az elsődleges az, hogy ne azt tekintsék csodának, ami a Bali szigeteken van vagy Spanyolországban, Franciaországban, hanem lássák, hogy igenis itt, Kolozsvártól 5–10 km-re ki-megyünk, és itt a csoda. Kijövünk egy októberi verőfényes napsütésben, beszívjuk a jó levegőt, és élünk, végre élünk – hangsúlyozza Vörös Alpár, aki egyébként fizika szakos tanár.

– Hogyan lehet fenntartani a tanároknak azt a tüzet, amittől nem muszáj-feladatként, hanem jókedvvel vállalják évről évre mindazt a munkát, amivel egy ilyen verseny szervezése jár?

– Ezt nem lehet kényszerből csinálni. Természettudományokat tanító tanár számára nagyon fontos cél kell legyen, hogy azt, amit tanítunk, a gyerek meg is tapasztalja, a szárazon megtanított információt effektív alkalmazni tudja és hasznosítani a mindennapi életben. Ennek belülről kell fakadnia, és ez ebben a szervezőcsapatban biztos megvan. Nem kellett soha nógatni senkit. Az emberből kihozza a kreativitást, és szükségünk van nekünk pedagógusoknak is erre, és hogy a gyerekekből kihozzuk az ő kreativitásukat. Az egyik feladatuk, hogy otthon készítsenek valami tárgyat. Kreatívak, együtt dolgoztak rajta, és ennek az öröme mindig megmozgatja a fiatalokat, hogy ezt én csináltam, ez az én művem – mondta a főszervező, akit arról is faggattam, tudomása szerint az elmúlt két évtized alatt akadtak-e követői a Xantus-vetélkedőnek. Fehér Ákos tanárt említi, aki szülőként Györgyfalván szervezi néhány éve a Gyurgyókák elnevezésű vetélkedőt ötödikesek számára, ugyanis úgy érezte, hogy a Xantus-versenyen ők vannak a leginkább hátrányban a feladatmegoldáshoz szükséges tudás terén, nagy a különbség egy ötödikes és már fizikát is tanuló hatodikos-hetedikes diák között.

Falusi diákok is az élmezőnyben

A versenypálya bejárása után közös bográcskozás volt a Hójában, az érdeklődők városlátogatáson is részt vettek,

• Szabadtéri verseny különleges feladatokkal

megkoszorúzták Xantus János sírját a Házsongárdi temetőben, találkoztak a fiával, Xantus Gábor filmrendezővel, akinek az apjáról készült portréfilmjét később, a díjkiosztó előtt megnézték. Bár ez jóval több munkafeladatot és anyagi terhet is jelentene, ideális esetben egy ilyen vetélkedőnek legalább kétnaposnak kellene lennie.

A junioroknál elsők lettek a tordaszentlászlói Bimbikék, másodikok a kalotaszentkirályi Xantoflek, harmadikok a kolozsvári református kollégista Biokecskék. A seniorok kategóriájában első díjas lett a Kolozsvári Református Kollégium Cincogók nevű csapata, második a bánffyhungyadi Gogaholik, harmadik a debreceni Református Kollégium Főnix nevű csapata.

Zárásképpen hadd idézzünk egyet a minden egyes feladatlapra szereplő természetversekből, amelyeket az időre is zajló vetélkedő hevében bizonyára csak kevés csapat olvasott el: „Kék hordókat gurít a csend, / A tölgyesben hullong a makk, / Borzosszárú fák emelik / A krumplialmú tájakat.” (Létay Lajos)

KEREKES EDIT

„Nemzetközi család” tagjává vált a kolozsvári unitárius kollégium

Középiskolás diákoknak és tanároknak egyedülálló lehetőséget biztosító, European School Network (ESN) elnevezésű szervezet teljes jogú tagjává vált idéntől a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, amely egyedüli iskolaként képviseli Erdélyt. Solymosi Zsolt, az intézmény igazgatója, a program kolozsvári koordinátora mesélt a nyugati kezdeményezésről.

• Solymosi Zsolt, a JZSUK igazgatója

– Hogyan jött létre az European School Network (ESN) elnevezésű kezdeményezés, és milyen céllal?

– 2006-ban hét finnországi középiskola úgy döntött, hogy megalapítanak egy olyan, European School Network (ESN) elnevezésű szervezetet, amely ellentétben az erasmusos, jól bejáratott, nehéz lendkerékkel forgó európai projektekkel, bürokráciamentesen működtet ilyen jellegű programokat. Olyasmí ez, mint az Erasmus+, de nem

kell „tíz tonna papírt” legyártani, illetve tanfelügyelőségi nehézségekkel küzdeni. A szervezetnek jelenleg 25 iskola tagja 9 országból – Finnország, Hollandia, Németország, Portugália, Izrael, Spanyolország, Olaszország, Franciaország, Törökország, Magyarország, Románia –, és érdekes módon hazánkban nem a nagynevű budapesti iskolák vagy híres kolozsvári román iskolák kerültek be, hanem annak köszönhetően, hogy a magyarországi Babits Mihály Gimnázium testvériskolánk, beajánlott a projektbe. Egy nagyon komoly válogatáson és interjún vettünk részt ahhoz, hogy a szervezet tagjaivá váljunk. Ez a 25 tanintézmény általában az országnak az elit iskolái, amelyek nyitottak a nemzetközi projektekre, az iskolai koordinátor, vagy igazgató személyesen is részt vesz a programokban.

– Milyen csereprogramokat kínál a szervezet a diákok, illetve a tanárok számára?

– Az ESN négy alappillére épül: az első egy one-to-one exchange nevű modell, ami arról szól, hogy egy diák elmegy valamelyik tagszervezet iskolájába, és ott tölt 1–8 hét közötti időszakot (az otttartózkodás idejét a befogadó család vagy az iskola tárgyalja meg), majd az öt vendégül látó tanuló is ugyanannyi időt tölt a cserediák iskolájában. A projektnek az a lényege, hogy csak a szállítást kell fizetni, tehát a diáknak saját költségén kell eljutni valamelyik tagiskolába, azontúl a befogadó család felel a szállásért, étkeztetésért, programok lebonyolításáért. Ez egy szenzációs dolog, mert ma már lehet olyan repülőjegyeket venni vagy olyan buszjáratokat találni, amelyek nem túl költségesek.

A program második pillére a group exchange, tehát a csoportos látogatás, ami arról szól, hogy 5–10 diák egy tanár kíséretében eltölt egy hetet a vendégiskolában. A csoport számára már másképp kell szervezni programokat, de alapvetően valamilyen tevékenységben vesznek részt, meglátogatják a várost, a vidéket. Például a projekt annak az élménylehetőségét adja meg, hogy tíz török diák eljöjjön Erdélybe, illetve ugyanannyi erdélyi diák elmenjen

Iisztambulba, és az ottani iskolával ismerkedjen.

A harmadik program pont az úgynevezett job shadowing, amelynek keretében egy tanár elmehet valamelyik tagiskolához, és egy hétig vagy akár több ideig taníthat, órákat látogathat. Ezáltal megismeri az iskola szerkezetét, az ottani belső életet, így megtudhatjuk hogyan működnek a külföldi iskolák. A vendégtanár szállásáról szintén az iskola gondoskodik, és ez is cserealapon működik. A JZSUK egy próbaév után

„A projektnek az a lényege, hogy csak a szállítást kell fizetni, tehát a diáknak saját költségén kell eljutni valamelyik tagiskolába, azontúl a befogadó család felel a szállásért, étkeztetésért, programok lebonyolításáért.”

most került be hivatalosan a szervezetbe, és tavasszal már érkezik is Varsóból egy tanár, aki két hétig fog amerikai angol irodalmat tanítani, illetve délutánonként előadásokat fog tartani a lengyel történelemről, népről, a lengyel-magyar barátságról.

A negyedik pillér az egyik legizgalmasabb, ez az úgynevezett student seminar/program, amely arról szól, hogy minden tagszervezet egy programot kell szervezzen a többi iskola számára. Az iisztambuli iskola Science Fair elnevezésű tudományhetet szervez, ahol kémia, biológia, fizika témakörben tartanak előadásokat a diákok, illetve kísérleteket hajtanak végre. Az olaszok All around the table címmel nemzeti ételeit teszik az asztalra, minden tagiskola elviszi a saját, hagyományos receptjeit, és ott főznek egy hétig, utána pedig megeszik egymás ételeit. A francia iskola vízi sportokat szervez, bűvármerülés, vitorlázás szerepel a

Fotó • BIRÓ ISTVÁN

programban. A finnek természetesen téli sportokat ajánlanak, ebben a sízés és a szánkózás mellett szerepel a jég-hideg, jeges tóban való fürdés is, úgy látszik egy finn iskolai hagyomány. A németek zenetábort szerveznek, a hollandok filmtábort, a magyarországi iskola egy szociális projektet szervez hátrányos helyzetű gyerekek táboroztatására. A portugál iskola pedig extrém sportokat ajánl fel, mint a rafting, kajak.

– A János Zsigmond Unitárius Kollégium milyen programtervvel készül?

– Mi jövő szeptemberben Erdély, a tolerancia földje címmel szervezünk etikai-vallási konferenciát, amelynek az lesz az érdekessége, hogy a tag-szervezetben levő különböző vallású, nemzetiségű és kultúrája emberek beszélgetnek arról, hogy hogyan kellene egymást megismerni, elfogadni és segíteni ahelyett, hogy egymás vallását bíráljuk. Eddig tizenkilenc iskola ajánlott fel programot, amire a tagszervezetek elmehetnek. Itt is csak az útiköltséget kell állni, a gyerekeket családok fogadják be, és nincs papírmunka, valamint feszültség.

– Milyen előnyökkel jár a programban való részvétel?

– A középiskolás diákoknak, 15-18 év közötti gyerekeknek óriási lehetősége nyílik a nemzetközi kapcsolatokra, olyan iskolákat lehet megismerni, amelyekbe különben nem valószínű, hogy bekerülnének. Az ESN olyan, mint egy nagy család, és ez nem egy elcsépeelt szlogen, hanem ezt tényleg lehet érezni, amikor együtt vagyunk. Minden évben szerveznek egy konferenciát, ahol a koordinátorok, tanárok vagy az igazgatók, illetve a gyerekek képviselői találkoznak. Minden iskola küld egy diákot delegációba erre a kongresszusra, amely épp az elmúlt hetekben volt Wiesbadenben. Ilyenkor a diákok megismerik társaik gondolkodását, szokásait, kultúráját.

– A középiskola után kínál valamilyen lehetőséget a szervezet a diákoknak?

– A végzős líceumi diákok bekerülnek az ESN Alumni programba, azaz a vendiák-programba, amely arról szól, hogy a jövőben bárhol Európa területén belül segítenek egymásnak. A projekt során olyan élte szóló barátságok jönnek létre, amelyek bár nem lehet

tudni, hogy merre vezetnek, de mindenképp pozitív hozadékuk lesz. Úgy gondolom, hogy egy erdélyi iskolának nagy szüksége van arra, hogy a világra tekintsen. Nem beszélve arról, hogy mennyire nagy szükség van arra, hogy Erdélyt megismerjék, le kell bontani az előítéleteket a Nyugattal szemben, és ők is le kell bontsák velünk szemben. A külföldieknek egy ilyen látogatás alkalmával arra kell rádőbbsenüik, hogy az erdélyi diákok teljes életet élnek, sőt nagyon gazdag programot kínálnak nekik az iskola, és nem szégyellnivaló az, hogy valaki itt tanul vagy itt él Kelet-Európában.

– Milyen szempontok alapján válogatják ki, hogy melyik diák kerülhet be a programba?

– A szervezet alapítói úgy fogalmaztak, hogy minden diák az iskola nagykövete. Ezért egyértelmű, hogy azok a diákok kerülnek be a programba, akik a magatartásukkal, hozzáállásukkal, iskolai munkájukkal – és itt nem feltétlenül a tanulásra gondolok, hanem az önkéntességben való implikálódásra vagy a közösségi életben való részvételre – kiérdemlik. Elsősorban ők jönnek szóba, illetve alapfeltétel az angol nyelvnek az ismerete. Hamarosan sor kerül a válogatásra, mert nem szeretnénk valakire rámutatni és tartani egy képzést neki az igazgatói irodában, hogy majd hogy viselkedjen, és mit mondjon az iskolájáról, Erdélyről. Főként azt vesszük figyelembe, hogy a megfelelő témájú programokra, a megfelelő érdeklődésű diák menjen. Egyelőre közöltük a hírt a líceumi osztályokban, hatalmas érdeklődés mutatkozik, megmutattam a tagiskolák listáját, és a gyerekek már el is kezdték válogatni, hogy milyen országba szeretnének utazni.

– A tanároknál mekkora érdeklődés mutatkozik a csereprogramok iránt?

– A tanároknál is nagyon nagy, elsősorban irántunk érdeklődnek, főként a nyugati iskolák oktatói szeretnének idejönni. Mi különben is egy olyan iskola vagyunk, amely a 460 éves múltja mellett a megújulást keresi, vagy a jelenkort próbálja kitölteni tartalommal. Például az idei tanévtől a spanyol nyelv tanítását kezdtük el, és örülnénk, ha egy spanyol tanár jönne el egy időszakra. Most próbáljuk kialakítani a vendégosztályt, a saját életterét a tanárnak.

A román tanügyi rendszer nem olyan hálás, hogy egy tanár innen elmenjen egy meghatározott, időre és a hiányzásait ne vegye zokon a tanfelügyelőség. Ez a projekt nagyon pozitívan indul, viszont csak egy-két év múlva tudok arról beszámolni, hogy számokban mit jelent ez. Jelenleg a szervezetben belül körülbelül 600 diák mozog országról országra egy tanévben.

„A külföldieknek egy ilyen látogatás alkalmával arra kell rádőbbsenüik, hogy az erdélyi diákok teljes életet élnek, sőt nagyon gazdag programot kínálnak nekik az iskola, és nem szégyellnivaló az, hogy valaki itt tanul vagy itt él Kelet-Európában.”

– Az unitárius kollégiumból körülbelül hány diáknak nyílik lehetősége részt venni a programban?

– Számítalan lehetőség adódik majd, elsősorban egy nagyon szép bemutatkozó levelet kell írni, amely alapján a vendégiskola megismerheti a diákot. Ez elkerül a kiválasztott iskola koordinátorához, aki keres egy befogadó családot. Tőlünk egy diák – aki Hollandiába szeretne menni – már el is küldte az önéletrajzát, és a koordinátor szerint biztos kerül egy család számára.

– Romániából más iskola is próbált csatlakozni a szervezethez?

– Ezt nem tudnám megmondani, mert úgy vettem észre, hogy a szervezet nem igazán nyit új iskolák felé. Meglátásom szerint országunként egy iskola kerül be. Az úpești Babits Mihály Gimnázium már régóta tagja a szervezetnek, a beajánlásnak köszönhetően sikerült részt venni a válogatáson, ahol körülbelül kétórás interjúban faggattak ki, hogy tényleg iskola vagyunk, van bentlakásunk, étkezdénk, 900 diákunk, programjaink. Nagyon érdekes az, hogy bekerültünk ebbe a programba, és egyedüli iskolaként képviseljük Erdélyt.

BEDE LAURA

A Homo ludens örömforrása – népi játékok szerepe a pedagógiában

Pedagógusoknak, néptáncoktatóknak, koreográfusoknak, szülőknek tartott műhelymunkát az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) Maros megyei szervezete Benkő Éva vezetésével októberben. A népi játékok szerepe a pedagógiában elnevezésű rendezvé-

adó, aki nemcsak elméletben beszélt a játékról, de a résztvevőket bevonva be is mutatta, meg is tanította. A rendezvényen elhangzott az is, hogy az öregkori elbutulás leghatékonyabb ellenszere a tánc, amely egyszerre több-fajta koordinációs mozdulatot igényel:

egész személyiségére hatással van” – magyarázta a szakember, aki már több mint tíz éve az Erdélyi Néptánc-egyesület szervezésében foglalkozik a népi gyermekjátékok oktatásával. „A játék örömforrás, amely a személyiségünkre az érzelmeken keresztül hat” – hangsúlyozta.

Nem szabad erőltetni a közösség előtti szereplést

„A népi játékok tanításával az a célunk, hogy a 3–6 éves korú gyermeket hozzásegítsük az önálló játszás iránti vágy kialakulásához. Ha egy gyermekcsoport biztatás nélkül maga kezdeményez játékot, akkor igazán eredményes és sikeres a munkánk” – mondta az előadó. Hozzátette, ha a 9–10 évesek képesek megszervezni és önállóan, felnőtt jelenléte nélkül eljátszani egy-egy játékot, az azt jelenti, hogy sikerült fenntartani, rögzíteni a gyermekben a játékkedvet. A fiúk és lányok közötti különbségre is fontos figyelni. A fiúk hajlamosabbak a verekedésre, de léteznek olyan játékok, amelyek által ez a fajta hajlam irányítható. Példákat is bemutatott Benkő Éva, hogy milyen fiús játékokat tanított, milyen „feladatot” adott azoknak a tanítványainak, akik nem szándékoztak részt venni a közös tevékenységben, vagy mert nem tartották azt eléggé „fiúsnak”, vagy mert nem volt kellő önbizalmuk, és attól féltek, hogy „nekik úgysem fog sikerülni semmi”. Arra hívta fel a figyelmet, hogy tekintettel kell lenni a gyerekek személyiségére, ha valaki nem akar táncolni vagy egy játékban részt venni, ami számára valami miatt nem rokonszenves, nem nyújt örömet, akkor nem szabad erőltetni. Például ha egy óvodai szereplésen a kicsi nem akar kiállni és verset mondani, hagyni kell, hogy inkább az édesanyja mellett üljön és nézze a társait. Az óvodai ünnepségekről szólva Benkő Éva kifejtette, túl korai kitenni a kisgyerekeket, a 3-4-5 éveseket annak, hogy egy idegen közönség előtt produkálják magukat. Azt javasolta, hogy egy-egy ilyen ünnepségen az óvopedagógus ne egymással szemben helyezze el a

• A játék a nevelés, tanulás, a tudatos pedagógiai munka megkerülhetetlen eleme

nyen a sepsiszentgyörgyi óvodapedagógus, játszóház- és gyermektáncóház-vezető, a Népi játékok című kötet társszerzője a játékról mint örömforrásról beszélt, arról a jótékony hatásról, amely nemcsak a gyermek személyiségét formálja, de szellemi fejlődéséhez is nagyban hozzájárul.

A gyerek egész személyiségére hat a játék

Miért jó a játék? Mert játszani leginkább közösségben lehet, mert összekovácsol, kikapcsol, feltölt, újra gyerekké tesz, örömet okoz – hangzott el a sok-sok felelet a feltett kérdésre. Ahogy Benkő Éva összefoglalta, a játék örömforrás és kortalan. Szorosan kapcsolódik a tánchoz, a mozgáshoz, zenéhez, énekhez – ezt be is bizonyította az elő-

egyzon időben a zenére, ritmusra is kell figyelni, nem csupán a mozgásra. „Ha időskorban ilyen hasznos, gondoljuk el, milyen nagy hatással lehet a kisgyerekekre, mennyire fejlesztheti a különböző képességeiket” – hangzott el a rendezvényen. Ugyanakkor a népi játékok nemcsak a gyerekekhez szólnak, a felnőttek is játszhatják azokat együtt a kicsikkel. A játék a nevelésben és a tanulásban is alkalmazható, a tudatos pedagógiai munka során pedig ha minél több játékot iktatnak be, a gyermek öröme annyiival nagyobb lesz, izlést formál, a feladatokat természetes módon oldják meg, alakítják a széppérezéket, szorgalmazzák egymás elfogadását és tiszteletét. „A játékok komplexitása sokkal fontosabb, mint-hogy azt elbagatellizáljuk, a gyerek

gyerekeket és szülőket, hanem kört alkotva, mint egy fészek, meleg és biztonságos hely, ahol együtt vannak kicsik és felnőttek, és aki azt szeretné, az könnyen odaülhessen az édesanyja ölébe. „Mutassuk be, amit tudunk, de csak azt, amit boldogan eljátszanak” – hívta fel a figyelmet arra, hogy mit tegyen a pedagógus, ha az anyák napi, őszi vagy év végi előadásra készülnek. Közösen beszéljék meg a gyerekekkel, hogy milyen játékot mutatnának be, és azt játsszák el, de ne többet, nem legyen fárasztó, kimerítő egy-egy ilyen előadás, lehetőleg ne is nagyon próbáljanak előtte, hogy minél természetesebb és örömteljesebb legyen. A karácsony előtti ünnepséget pedig egyenesen szülők nélkül képzei el a leginkább a szakember, aki elmondta, hogy az óvodában, ahol tanított, előző este a szülőkkel tartottak egy megbeszélést arról, hogy melyik gyerek mit szeret, mire vágyik, és másnap következett az ünnep, a meglepetés, az öröm.

Figyelni arra, hogy senki ne maradjon ki

A játékokat a legelemibbel kezdte bemutatni a szakértő, azzal, amit általában az édesanyák játszanak a legkisebekkel, a simogatós – mondókás – cirógatós: „pislogója, szippantója, tátogója, ölelője” – és így tovább, amíg az összes testrészét megsimogatja, megcirógatja a kisgyerekeknek. A Tüzet viszek, ne lásátok, a Gólya, gólya, gilice, a Danikáné lánya két változatát, a Szita, szita, sűrű szita és még sok más hasonló játékot tanultak és játszottak végig a jelen levő pedagógusok. A történelmi korok játékaikról is beszélt Benkő Éva, bemutatva a Ninivét, amely ügyességet, figyelmet, egymás elfogadását is igényli. Mert megtörténik, hogy egyik-másik gyerekkel senki nem akar játszani. Ilyenkor az a pedagógus feladata, hogy azt a gyereket is bevonja a játékba, ne térjen haza a keserű érzéssel, hogy ő nem játszott. A játékok során arra is figyelni kell, hogy senki ne maradjon ki, mindenki legalább egyszer hallja a nevét, vagy legyen beválasztva, kapjon feladatot.

Gyermekjátékok néprajzi tanulmányokban

Az EMKE rendezvényén Benkő Éva bemutatta a Népi játékok című kötetét is, amelyet oktatási segédjegyzetnek nevez és amit Prezsmér Boglárkával közösen állított össze. A kötet az volt a

szándékuk, hogy a képzések tananyagát összefoglalva és kibővítve nyomtatott formában minél több pedagógushoz eljuttassák. A könyv már harmadik nyomtatását érte meg, hiszen olyan népi játékok leírását tartalmazza, amelyek zömében erdélyi játékok, és amelyeket bárhol lehet gyakorolni.

népi játékok személyiségfejlesztő hatása, a népi játékok eredete és összetevői – sok gyakorlati tudással is szolgál a kötet, az ünnepköröket veszi sorra, a játéktárban pedig a mondókákkal kezdi, kiolvasókkal, eszközös és mozgásos játékokkal folytatja. A mozgásos és ügyességi játékok, a fogócskák, a vonu-

• Az interaktív marosvásárhelyi képzés résztvevői ki is próbálták a játékokat

A kötetbe néprajzi tanulmányokból válogattak, gyűjteményekből, az erdélyi hagyományokból, a jeles ünnepnapokhoz kapcsolódó szokások leírásaiból, hiedelmekből, amelyek főszereplője a gyermek vagy az ifjú volt. Az Erdélyben összegyűjtött mozgásos, párválasztó játékok, mondókák, kiolvasók is helyet kaptak, amelyeket különböző korosztályoknak ajánlanak a szerkesztők. Azokra a kérdésekre is javaslatot adnak a könyvben, hogy kiknek és hogyan tanítsák a pedagógusok a játékokat, pedagógiai módszertani része is van a kötetnek.

Drámapedagógia és nép játékok találkozása

Az elméleti tudnivaló mellett – a népi játékok helye a neveléstörténetben, a

lások, a szellemi ügyességi játékok, köszöntők, az ezekhez mellékelt kották teszik még gazdagabbá, a pedagógusok, néptáncoktatók számára nélkülözhetlenné a kötetet. A hagyományok fellelvenítése és megismertetése mellett a mai kor elvárásainak is eleget tesznek a kötet szerkesztői: „A játékelméletek bemutatásával a reformpedagógiát, a drámapedagógiát és a népi játékok találkozási pontjait érintjük. A játék önismereti hatása, személyiségkibontó ereje mellett a dráma és a színház eszközeinek a nevelésben kifejtett hatásáról is részletesen szólunk” – olvasható a kötet bevezetőjében.

ANTAL ERIKA

Horváth Emese 37 évesen váltotta be gyermekkori álmát

Életem végéig óvónő szeretnék lenni (2.)

Októberi lapszámunkban megjelent interjúnk befejező része.

Tényleg igyekszem őszintén, nyíltan elmondani, amit tapasztaltam, és inkább azt látom, hogy értékelte a szülő. De nagyon fontos, hogy semmiképpen nem diagnosztizálok, ez nem is az én tisztem, és nem küldöm egyből szakemberhez, hanem megpróbálom kezelni, megoldani. Amennyiben ez nem megy, akkor küldöm tovább. Volt olyan ovisom, akinek születési rendellenességei kihatottak a figyelmére, fejlődésben, beszédkészségben lemaradást láttunk, de segítséggel később annyira behozta a hátrányát, hogy az iskolában nagyon ügyesen helytáll. A lényeg az volt, hogy idejében felismerjük, és szükség esetén szakemberhez irányítsuk. Nem szabad kategorizálni azt a gyermeket, hogy rossz, hanem meg kell figyelni, ha ma is rossz, holnap is, holnapután is, de eddig nem volt az, akkor tulajdonképpen mi az a rossz, amit csinál, és vajon miért csinálja. Mitől kezdett el ma s tegnap harapni, ha eddig nem csinálta? Mitől lett ilyen agresszív? Mit nem tud elmagyarázni vajon? Mi kell ezeket észleljük, mi kell dolgozzunk velük.

Pontgyűjtő versenyen túl

– Az óvónőnek is fel kell készülnie az „órára”.

– Az interneten nagyon sok információ, anyag található, csak szelektálni kell, hogy ne használjunk selejtet. Szeretek a gyerekeknek a kezével dolgozni, hadd használja fel a kezét, és amire eljutunk oda, hogy ceruzát meg ecsetet tud helyesen fogni, addig használja a ujjait, az ujjbegyeit, a tenyerét, akár a talpát is. Ugyanígy rajzolás, kézimunka esetén ügyesítjük őket, fejlesztjük ezeket az érzékszerveinket, de matematikából sem feltétlenül hozok be kész anyagot, hanem fel tudjuk használni egymást, magasságot megnézni, sorrendet megnézni, szemléltetőeszközöket tudunk készíteni magunkból is. Természetesen a gyerekeknek nagyon fontos a szemléltetés,

nem fogsz neki az almáról mesélni úgy, hogy nem hozol be egy almát.

A pedagógusszövetség sok mindenben segítséget nyújt. Folyamatosan képzéseken kell részt vennünk, ugye, ez egy pontgyűjtő verseny, de nem feltétlenül olyan képzéseken veszek részt, ami papírilag, pontszámilag megfelel, hiszen a lényeg az, hogy mit tudsz, mivel maradsz belőlük. Kimondottan olyan képzéseken érdekelnek, aminek tudom, hogy a tartalma hatásos. Székelyföldről volt itt a Guzsalyas alapítvány az Ekeke-pekete képzéssel, ami kézművesség, népi gyermekjátékok, néptánc, és arra pontszámot nem kaptunk, de olyan kincset nyújtott, amit fel tudok itt használni nap mint nap. Vagy Magyarországról Tóth Ágnes tartott képzéseket, először Szovátán vettem részt egyen, azután megszerveztek Kolozsváron, Válaszúton, és mindegyikre elmentem, mindegyiken volt újdonság, és volt nagyon sok régi tudás, amit csak megalapozunk, és abból élünk, abból táplálkozunk.

Érezze itt jól magát a gyermek

– Mindig is szerettem a gyerekeket, de elsősorban anyaként, a saját bőrömmön tapasztaltam meg, hogy mit is jelent gyerekekkel foglalkozni, gyereket nevelni. Két gyerek különböző bánásmódot igényelhet, mert két gyerek nem egyforma, még ha testvérek is. A helyzet és a tapasztalat az, ami oldotta ezeket a dolgokat. Talán az alapelvem az, hogy érezze jól magát a gyermek. Nem az, hogy mire befejezi az óvodát, ezt és azt tanulja meg, szerintem rögzíteni fogja, és meglesznek az alapképességek. Főleg, hogy most még egy év plusz iskola, még egy év felkészítő vár rájuk, nem tartom lényegesnek, hogy itt beleerősokoljak olyan dolgokat, amelyekben nem is érzik jól magukat, nem is elég fejlettek hozzá. Nem vagyok híve a csomó különböző feladatlapoknak, munkafüzeteknek, amiket egyesek használnak, vagy amelyek használatára bennünket ösztönöznek. Inkább szeretem, hogy a fokozatoság elvével tapasztalja ki a gyermek

a megtanulandókat, és ne az legyen, hogy a kis keze elfárad, amire a lap végére ér, vagy el se ér a lap végére, és az alapvető érzés, amivel marad, az esetleg a kudarc. Ezért nálunk aki rajzolni szeretne, az rajzol, aki nem, az eleinte festgethet az ujjával, aztán szépen fokozatosan eljutunk olyan dolgokig, amihez meg kell érjen minden gyermek.

– Mi a legnehezebb ebben a szakmában?

– Amit pluszba kérnek tőlünk, és ami nem a hivatása az óvónőnek. Az a rengeteg kimutatás, a papírmunka, előre tervezett dolgok, amelyek valójában nem is úgy sülnek el a nap végére, mint ahogy oda a füzetbe le kell írunk, de meg kell legyen a füzetben, és a nap meg úgyis teljesen másként alakul. Amikor tanul az ember, ez jó, hogy tudjon vázlatolni, tervezni előre, de mindenki megtapasztalja, hogy elég egy gyermek, elég egy ötlet, egy helyzet, hogy a tervet megváltoztassa, akkor meg más irányt vesz a történet, többnyire sokkal jobb irányt, ha engedsz neki.

A Süni csoportban gyorsan Edit óvó néni lesz belőlem is, és kapok egy legoduplóból épített színes tortát. A szőnyegen üldögélve a lábujjainkat foglaltuk versbe, zoknit lehúzza bügyörgöttük sorra az ujjbegyeinket. Innen már csak egy lépés volt addig, hogy az apróságok a lábamra, ölembe hajtsák a fejüket, egymáshoz bújjanak kacarászva. Emese óvó néninél még a munka is játék. Amikor össze kell szedni a babákat, építőkockákat, szobrozós játék dívik: óvó néni számol, s amikor tapsol, mindenki megfagy, persze a legmókásabb testtartásban. És az sem baj, ha a rendhez kell még egyszer és még kétszer, még ötször ötig számolni, és mindahányszor vicces kéz-láb-szem-szaj-orrfintorral mozdulatlanlanná és hangtalanlanná változni. Mert a munka lehet szórakozás is. Örömforrás. Valóra vált álom.

KEREKES EDIT

Túlszűfolttság és felszerelési hiány jellemzi a romániai iskolákat

Túlszűfoltak a tanintézetek, ezért iskolafelújítási stratégiát dolgozta ki az oktatási minisztérium, amelynek keretében kibővítenék, felújítanák az oktatási intézményeket. Ugyanakkor azt is el szeretnék érni, hogy valamennyi tanuló megfelelő körülmények között tanulhasson, ezért a szaktárca továbbá iskolai campusokat is építené, illetve újítana fel az elemisták is gimnazisták számára. A minisztérium november elején bocsátotta közvértára 2017–2023 közötti időszakra vonatkozó, az oktatási infrastruktúra korszerűsítésére vonatkozó tervezetét. Ennek indoklásában többek között arra is hivatkoznak, hogy a romániai diákok 56 százaléka túlszűfolt vagy kihasználatlan tanintézetben tanul. A tanulók 22 százaléka olyan intézménybe jár, amelybe több diákot íratnak be, mint amennyit az épület elbírna. Az iskolások 34 százaléka ellenben olyan intézménybe jár nap mint nap, ahol nincsenek kihasználva a tantermek. Az oktatási minisztérium adatai szerint a túlszűfolttság elsősorban a gimnáziumokra jellemző, a romániai gimnáziumok 14 százalékában több diák tanul, mint amennyien elférnének az épületben, az elemi iskoláknak csupán 2,4 százalékában vannak többen a kelleténél.

A romániai tanintézetek 30 százalékában nincsen benti mosdó kialakítva, a nem megfelelő higiéniai körülmények 230 ezer diákot érintenek. Országszerte 2200 ilyen tanintézmény van, derül ki a dokumentumból, a vidéki iskolák 38 százalékában, míg a városi intézmények 7 százalékában hiányos az infrastruktúra. Egy másik statisztikából az is kiderül, hogy 3 ezer vidéki gimnáziumban nincsenek szaktantermek, míg a városi gimnáziumok közül 803 iskolában ezek nincsenek megfelelően felszerelve. Városon tíz iskolából kettőnek, vidéken tíz iskolából hatnak ugyanakkor saját könyvtára sincs.

Online konzultáció indult a házi feladatokról

Országos szinten online konzultációt szervez az oktatási minisztérium a diákoknak hagyandó házi feladatokról. Az internetes véleménykutatás november 7. és 20. között zajlik, közölte a szaktárca. A minisztérium közleménye szerint a

kérdőívben az elemi, gimnáziumi és középiskolai pedagógusok, diákok és szülők fejthetik ki véleményüket a házi feladatok rendszeréről, írja az Agerpres hírügynökség. Ezáltal a korábban tapasztalt hiányosságokat szeretnék kiküszöbölni, és a házi feladatok kiírásának módszertanát szabályozni. A felmérés során nem kell személyes adatokat megadni, a válaszok titkosítva lesznek, és kizárólag erre a célra használják fel őket, nyomtatékosították az illetékesek.

Hetesre osztályozza a miniszter az oktatási rendszert

Hetes osztályzatot adna a romániai oktatási rendszernek Liviu Pop szakminiszter. A tárcavezető november elején úgy nyilatkozott, hogy a rendszer elsődleges problémája, hogy nagyon gyakran cserélődnek a miniszterek. „Én körülbelül hetes osztályzatot adnék a romániai oktatási rendszernek. Ezt adnám és fenntartom, a mandátumom végén remélem, hogy nyolcas körül lesz ez a minősítés. Ha Isten is megsegít, hogy hat évig kormányozzunk, lehet elérjük a 10-es osztályzatot” – idézte a tárcavezetőt az Agerpres hírügynökség. Hozzátette, szerinte az elsődleges probléma, legalábbis az elmúlt hat év tapasztalata szerint, hogy nagyon gyorsan cserélődtek a az oktatási miniszterek. „Az elmúlt hét évben átlagosan hat hónapos mandátumot teljesítettek a miniszterek. Szerintem itt kellene kezdenünk, hogy minisztériumi szinten legyen stabilitás” – nyilatkozta Pop mintegy arra utalva, hogy a választók segítségével hosszabb ideig kellene székében maradnia. Liviu Pop mindezt a Dâmbovița megyei Corbii Mari településen elmondott beszédében hangsúlyozta, ahol egy új iskolát és két felújított óvodát avatott fel.

Újabb bünvádi eljárás indul a katolikus iskola ügyében,

Több személyt is beidézt november 6-án a korrupcióellenes ügyészség (DNA) a marosvásárhelyi római katolikus gimnázium létrehozása kapcsán kezdeményezett újabb bünvádi eljárás keretében – írta, vádhatósági forrásokra hivatkozva az Agerpres. A hírügynökség szerint az ügyészek a Romániai Köznevelés Minőségét Ellenőrző Ügynökség (ARACIP) elnökét, Constantin-Șerban Iosifescut, az oktatási minisztérium korábbi állam-

titkárát, Monica Cristina Anisiét és néhány minisztériumi igazgatót idézték be. A DNA-közel források szerint az újabb bünvádi eljárást a katolikus gimnázium megalapításával kapcsolatos bünvádi dossziéból választották le, amelynek vádlottjai Ștefan Someșan volt Maros megyei főtanfelügyelő és Tamási Zoltán József, a gimnázium volt igazgatója. Az ügyészek szerint az ARACIP annak ellenére javasolta a gimnáziumban induló képzések minisztériumi engedélyezését, hogy nem teljesültek a tanintézet megalapításának feltételei. Az oktatás minősége ellenőrzésének időpontjában ugyanis az iskola létrehozásának jogalapjául mindössze a Ștefan Someșan főtanfelügyelő vonatkozó rendelete szolgált, állítja a vádhatóság.

Érvényesnek tekinti az Unirea-gimnázium bérleti szerződését a vásárhelyi városháza

A marosvásárhelyi polgármesteri hivatal érvényesnek tekinti azt a szerződést, amellyel a római katolikus egyház vagyonkezelőjétől bérlti az egykori II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium épületeit. A hivatal álláspontját Cosmin Blaga városházi szóvivő közölte az MTI-vel. A szóvivőt azt követően kereste meg a távirati iroda, hogy lejárt az a 30 napos határidő, amelyet az új szerződésről szóló tárgyalások lefolytatására szabott az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány, miután megállapította, hogy a régi bérleti szerződés érvényét veszítette. „A bérleti szerződés valóban kiter arra, hogy ha megszűnik az iskola (a Római Katolikus Gimnázium) akkor a szerződés érvényét veszti, de nem tisztázza, hogy milyen körülmények között kell megszűnnie az iskolának. Márpedig nem a polgármesteri hivatal szünteti meg az iskolát. Mi mindig azt akartuk, hogy a dolgok működjek” – jelentette ki a szóvivő. Hozzátette, hogy a Római Katolikus Gimnázium tulajdonképpen nem is szűnt meg, hiszen nem született még erről jogerős bírósági ítélet. Azt is hangsúlyozta, hogy a hivatal álláspontja szerint egy szerződést nem lehet egyoldalúan felbontani. „Azt gondoljuk, hogy megegyezéssel megoldható az egész probléma. Nem szükséges bírósághoz fordulni. Mindig a megegyezés útját kerestük. A pereskedés idővesztéssel jelentene, és az

iskolaépületekben tanuló gyermekeket és a szüleiket érintené hátrányosan” – magyarázta a szóvivő.

Az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány kuratóriuma szeptemberi csíksomlyói ülésén állapította meg, hogy a marosvásárhelyi polgármesteri hivatal nem tartotta be az iskolaépületek bérletére vonatkozó, 2014-ben kötött szerződést, ezért az jogilag érvényét veszíti. A szerződés rögzíti, hogy az egykori II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium épületein 2014 és 2019 között miként osztozik az Unirea Főgimnázium és a római katolikus gimnázium. A szerződés 2. cikkelye rögzíti: „Ha a római katolikus gimnázium nem alakul meg, vagy a bérleti időszakban megszűnik, a szerződés érvényét veszíti”.

A Státus alapítvány a szeptember 16-i állásfoglalásában kijelentette: elvárja, hogy a marosvásárhelyi polgármesteri hivatal 30 napon belül egyeztessen az alapítvánnyal egy új bérleti szerződés megkötéséről. Álláspontja szerint így lehet elkerülni, hogy az Unirea Főgimnázium diákjai „arra a sorsa jussanak, mint amilyen bizonytalan helyzetbe kerültek a (magyar nyelvű) katolikus gimnázium diákjai”.

Holló László, az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány igazgatója korábban az MTI-nek azt mondta: ha az egyház bejelenti, hogy a szerződést felbontottnak tekinti, a városháza nem tudja már törvényesen fizetni az iskolák számláit a közüzemi szolgáltatók felé, és az iskolaépületek minden bizonnyal hónapokon belül áram, fűtés és víz nélkül maradnak.

Módosítanák a diákstatútumot a botrányos kolozsvári gólyabál miatt

Egyértelműsíteni kell a diákstatútumban foglaltakat, jelenleg ugyanis kérdéses, hogy ki vonható felelősségre a botrányos kolozsvári gólyabál miatt, amelyen az Augustin Maier-liceum kiskorú diákjai orális szexet imitáltak – jelentette ki Liviu Pop oktatási miniszter. A tárcavezető ezáltal azokra az óriási felháborodást keltő fotókra reagált, amelyeken a tanulók orális szexet mímelték a gólyabálon. A gólyabál október 20-án zajlott a kolozsvári Ring klubban. Valentin Cuibus Kolozs megyei főtanfelügyelő azt mondta, hogy a tanári karnak semmi köze nem volt a bál

lebonyolításához, egyetlen pedagógus sem vett részt rajta, tudomása szerint a szülők segítettek a szervezésében. A tanfelügyelőség szerint az iskola vezetőségének a felelőssége ellenőrizni minden olyan rendezvényt, melyet a tanintézet engedélyével az iskolán kívül szerveznek. Angela Roșca igazgató elhatárolódott a történetektől. A Mediafax hírügynökségnek azt mondta, nem büntetheti meg a diákokat, mivel a gólyabál nem az iskola rendezvénye, és ezen egyetlen tanár sem vett részt. „Senkit nem büntethetünk meg azért, amit a szabadidejében tesz” – jelentette ki. Hozzátette: attól a perctől, hogy a diákok kiléptek az iskola kapuján, azoknak kell felelősséget vállalniuk értük, akik elengedik őket ilyen rendezvényekre, és zsebpénzt adnak nekik.

A Kolozs Megyei Diáktanács elítélte a történeteket, és felfüggesztette annak a három diáknak a tagságát, aki segített a gólyabál megszervezésében, mivel „olyan dolgokat tettek, amelyek ellentmondanak a diáktanács által felvállalt értékekkel”. A Minőségi Oktatásért Szövetség is vészharangot kongatott, a szervezet szerint egy ilyen próba nem lehet része egy diákrendezvénynek. Azt javasolja: vizsgálják meg alaposan a történeteket, és szabják meg azokat az etikai normákat, amelyekhez a tanároknak, szülőknek és diákoknak is alkalmazkodniuk kell.

Az incidens kapcsán Liviu Pop miniszter a diákstatútumban foglaltak újragondolását javasolta, szerinte ugyanis a tanulói státus az iskolán kívül is ugyanígy érvényes, mint a tanintézetben. A 2016-ban hatályba lépett diákstatútum alig tér ki arra, hogy milyen szabályok vonatkoznak az iskolán kívül szervezett rendezvényekre.

Nem tudni, hány diák tanul a romániai iskolákban

Nem tisztázott, pontosan hány tanuló van a romániai oktatási rendszerben, jelentette ki Liviu Pop oktatási miniszter, aki szerint ezért egyelőre a tanári katedrák listáját sem lehet összeállítani. „Sokkal pontosabb adatokra van szükségünk. (...) Tavaly mintegy hárommillió gyermek volt, de 100 000 tanulót nem zártak le közülük” – magyarázta Pop. Hozzátette, hogy emellett az iskolaelhagyással is egyre inkább számolni

kell az osztályok és katedrák számának jóváhagyásakor.

A miniszter kifejtette, november közepéig ki kell dolgozni a tanügyi személynézet elhelyezésének módszertanát, az erről szóló miniszteri rendelet jelenleg közvita tárgya. Kitért arra, hogy jövő tanévtől csökkentenék a szakképzetlen tanerők számát, és hogy minél több, jelenleg helyettesítő pedagógus számára ajánlanának fel végleges állást. „Nem válik becsületére sem Romániának, sem nekem miniszterként, hogy 4500 szakképzetlen pedagógus van jelenleg az oktatási rendszerben. Ez azt jelenti, hogy a jelenleg tanító tanárok 2 százaléka szakképzetlen. Egyeseknek közülük más a végzettségük, mint amilyen tárgyat tanítanak, mások egyetemi hallgatók vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Nem az ő hibájuk. Hálás vagyok nekik, hogy a tanügyben dolgoznak. Mindannyian hibásak vagyunk azért, hogy nem sikerül csökkenteni a szakképzetlenek számát a rendszerben” – mondta Liviu Pop. A miniszter szerint a tanerők elhelyezésének módszertana révén minél több szakképzett tanerőt hoznának a rendszerbe, illetve tartanának ott. Ehhez szerint elsősorban arra van szükség, hogy a helyettesítő tanárok végleges állást kapjanak.

Online konzultáció indult a házi feladatokról

Országos szinten online konzultációt szervez az oktatási minisztérium a diákoknak hagyandó házi feladatokról. Az internetes véleménykutatás november 7. és 20. között zajlik, közölte a sajtóosztály. A minisztérium közleménye szerint a kérdőívben az elemi, gimnáziumi és középiskolai pedagógusok, diákok és szülők fejthetik ki véleményüket a házi feladatok rendszeréről, írja az Agerpres hírügynökség. Ezáltal a korábban tapasztalt hiányosságokat szeretnék kiküszöbölni, és a házi feladatok kiírásának módszertanát szabályozni. A felmérés során nem kell személyes adatokat megadni, a válaszok titkosítva lesznek, és kizárólag erre a célra használják fel őket, nyomtatékosították az illetékesek.

P. M.